

İBB TURİZM PLATFORMU

Adalar'da Normalleşme Süreci 2. Toplantısı

Deşifre (25.05.2020)

Özcan Biçer: Geçen Haftadan sonra Adalar Belediyesi tarafından bir test yapılmasını rica etmiştik. Sosyal mesafeye uygun davranırsak kapasite ne kadar düşüyor diye bir test. Ulaşım anlamında bir test yapalım demiştik. Ulaşım Daire Başkanımız Utku Bey ve ekibi yaptı. Bu esnada yeme-içme yerleri ile ilgili bir genelge daha çıktı. Orda da bir takım kriterler geldi. Şimdi hepsini değerlendirelim. Önce Utku Bey'e sözü vereyim. Kapasite nasıl değişecek onu anlatsın. Sözü Utku Bey'e veriyorum.

Utku Cihan: Biz sefer sayılarına ve yolcu sayılarına baktık. Geçen yaz ne kadar yolculuk olmuş, ne kadar sefer sayısı olmuş, gemiz kapasitesi nelerdir bunlarla biraz ilgilenmeye çalıştık. Bildiğiniz gibi 3 farklı firma çalışıyor Adalar'a. Bunlardan bir tanesi mavi Marmara;geçen yıl 108 sefer yapıyorlarmış günlük, Prens Turun sefer sayısı 36 imiş, Şehir Hatlarınının 43 seferi varmış. Covid döneminde bunlar biraz daha düştüler.Ne kadar kişi taşıdıklarını, kimi taşıdıklarını test etmeye çalıştık. Adalara ulaşım ile ilgili nasıl önlemler alınabilir ya da bu kapasiteleri nasıl dolduracağız onlara bakmaya çalıştık. Şu anki kararlarda, genelgelerde araç kapasitelerinin yarısı (%50) oranında yolcu taşımacılığı yapılabilir.

Gemiler için şu anda oturma kapasitesinin yarısı, onun yarısı kadar da ayakta yolcu alma uygulaması devam ediyor.Bu uygulama ileAdalar'a geçen sene yapılan seferleri eğer yaptırmaya devam edersek ve bu denetlersek, gemiler yarı kapasiteyle çalışacakları için adaya erişimi yarı yarıya düşürmüş oluyoruz. Bu şu an için yeterli midir değil midir bunu biraz tartışmak lazım. Sonrasında yeni seferlere ihtiyaç olur mu olmaz mı, yeni seferler koymak gerekir mi onu da bir görmek lazım. Gerekirse onu da planlayabiliriz. Seferleri artırma-azaltma anlamında idari olarak izinler bizden geçtiği için bazı yaptırımlar ya da planlamalara uymalarını sağlayabiliriz. Geçen seneki seferlerle karşılaştığımızda aynı seferleri yaptırıp yarı kapasiteli yolcu sayısı ile taşıma yapıldığında bir anlamda kapasite azaltımına gitmiş oluyoruz. Şimdilik bu kadar.

Özcan Biçer: Utku Bey haftalık ya da günlük taşıma kapasitesi kaç şu anda (kişi sayısı olarak)?

Utku Cihan:Şehir Hatlarıgeçen sene 65000 kişi taşıyormuş. Bunu planlamalarla beraber 22.000 civarına düşürüyor. Covid-19 sonrası daha az yolcu taşıyacağı için gemilerin tipleri de değiştiriliyor daha küçük gemiler kullanılıyor.22.000 civarında bir planlamayla şu anda devam ediyor. Mavi Marmara yaklaşık %50 yani günlük 7.000 civarında bir biniş ile devam edebilir bundan sonrası için. Prens Tur da günlük 6.000 yolcu taşırken şu anki düzenlemeyle beraber günde 3.000 kişi civarında yolcu taşıyabilir. Şu anda adaya taşınan kişi sayısı yaklaşık 70.000-80.000 civarından yaklaşık 40.000'lere düşülebilir gibi görünüyor kapasite anlamında.

Özcan Biçer: O zaman sonuç olarak şunu düşünebilir miyiz Halim Abi bunu sana da söylüyorum. Geçen sene ulaşım çalıştay yapıldığından beri zaten Adalara olan yolcu sayısının fazlalığından şikayet ediyorduk aslında. Sosyal mesafe kriterlerine uygun hale geldiğimizde taşıma kapasitesi konulan kriterler yüzde %50 düşüyor gibi görünüyor. 40.000'ler civarına düşüyor. Adalar'da yaşayan yazlıkçılar dahil gününbirlik olmayan sabit nüfus nedir? Yazlıkçılar katıldığı zaman olan nüfus nedir ve bunların toplam hareketliliği nedir onu bilen var mı aramızda?

Halim Bulutoğlu: Bu konuda biraz çalıştık Özcan. Ada'da bağımsız hane sayısı 16.500. Nüfus olarak bakıldığında hane çarpı 3,1 hesaplanıyor. Buna dayanarak bakıldığında 48.000. Yani Ada'nın maksimum kapasitesi 48.000. Geçen yıllarda hafta sonlarında %70-80'e varan bir doluluk, hafta içlerinde %40-50'ler düzeyine kadar inebiliyordu. Ama bizim gözlemimiz o ki başka arkadaşlarımız da

özellikle Adnan Bey, İsmail Beyaramızda bu konularda çalışabilecek ya da araştırma yapabilecek olan insanlar var. Onlar da benim gözlemimi değerlendirsınler. Salgın sonrası Adalar'ın epey cazip hale gelmesi ile birlikte yazlık nüfusunun neredeyse bina kapasitesini %80-90 oranında dolduracağı yani dolayısıyla adada sürekli yaşayan insan sayısının 40.000'leri bulacağı gibi bir değerlendirmemiz var. Bunların tabi işe giden gelen sayısını bilemiyorum. Hane başına 1 kişi diye diye düşürsek 16.000 diye bakmak lazım ama herhâlde bunu daha da aşağı indirmek lazım. Yani 10.000 12.000 civarında gününbirlik Adalarda yaşayan insanların günlük hareketliliği olabilir diye benim tahminim var. Adnan Bey sen bu konuda ne düşünüyorsun.

Adnan Demir: Benim tahminim yazın Adalar'ın nüfusu 80.000'leri buluyor. Kulübün üye sayısını dikkate alırsak kulüp üyelerinin dışındaki insanları da kattığımız zaman hane halkı sayısı da benimbelediye meclis üyesi olduğum dönemde 18.000 civarındaydı. Bu adada yasal olmayan konutları da hesaplarsak 20.000 civarındadır. Yani 80.000 civarında nüfus olduğunu düşünüyorum. Geçmişe göre günlük harekette bir azalma var hafta içi. Hafta sonu turist akımında falan fazlalık var ama adaları geçmiş ile kıyaslamamız lazım. Geçmişte ne vardı Adalarda bundan sonra ne olması lazımı iyi değerlendirmek lazım. Geçmişte Adalar İstanbul'un bütün ticaret erbabının yazın işe gidip geldiği Adaya'da sayfiye, akşam evine geldiği, sabah işe gittiği yer düzenlemesi şeklindeydi. Onu bu pandemi dönemindeki alacağımız tedbirlerle de yine aynı baza oturmak için bir mücadele vermemiz gerektiğini düşünürsek ulaşım bence çok önemli. Adalara yazın yerleşme konusunda insanlar ulaşımaya çok bakıyorlar. Eskiye arıyorlar. Eski ulaşım süratini arıyor. Her sabah işe giderken 07:30'da, 08:30'da ve 09:30'da süratli bir şekilde İstanbul'da olabilmeyi istiyorlar. Akşam da 18:30'da, 19:30'da 20:30'da Adalar'da olabilmeyi istiyorlar. Bu çok önemli. Bunu eğer bu yaz oturabilirsek geleceğe dönük de - insanlar üyelerimizden bahsediyorum özellikle büyük adadaki halktan bahsediyorum- daha fazla önümüzdeki yaz aylarında da kendi evlerinde ikamet etmeyi düşüneceklerdir. Ulaşım insanların Adada kalıp kalmama düşüncesini çok etkileyen bir konudur. Özellikle işadamları, çalışanlar için söylüyorum. Burada şunu söylemek istiyorum geçen sene şehir hatlarının tarifesinde yanlışlıklar vardı. Bunları bu yaz düzeltmemiz lazım. İnsanlar adadan İstanbul'a çok kısa sürede ulaşmayı, İstanbul'dan da dönüşlerinde Adaya çok kısa sürede gelebilmeyi istiyorlar. Bu deniz otobüslerinin yoğun çalıştığı yıllarda çok kolaydı. Yarım saatte insanları ulaştırıyordu ama deniz otobüsleri maalesef ticari düşünmeye başladıktan sonra sefer sayılarını da çok azattılar. Şehir hatları bu nedenle Kadıköy'e uğramadan sefer yapmayı planlamalı. Hafta sonundan bahsetmiyorum ama hafta içinde mesela Büyükada-Heybeli-Kabataş veya Büyükada direkt Kabataş, Heybeli-Kabataş, Burgaz-Kınalı-Kabataş gibi veya Eminönü gibi seferler olmalı ve Kadıköy'e uğratılmamalı. Yani çünkü Kadıköy'e uğraması sefer süresini yarım saat daha uzatıyor. Kadıköy her zaman insanlar Bostancı'dan Marmaray ile da çok rahat ulaşabiliyorlar. O nedenle Kadıköy'ü Adalar bağlantısında biraz koparmak lazım. Özellikle sabah ve akşam saatlerinde. Özellikle Özcan Bey'den bunu istirham ediyorum. Bu Adalılar için çok önemli. Adanın geleceği için de bu kararların alınması çok önemli.

Halim Bulutoğlu: Aynı zamanda bu salgın dönemi içinde önemli galiba.

Özcan Biçer: Elimizde Ada'da mülkü olup da yazın gelen ya da kalma ihtimali olanların isimleri herhâlde vardır değil mi Adalar Belediyesinde? Sonuçta vergi veriyorlar. Kayıtlıdır bu insanlar. İletişim bilgileri de vardır. Bunların genelde taleplerinin hangi noktalar olduğunu ölçme şansımız var mı kısa bir sürede?

Engin Çelik: Bunu ölçmek çok basit aslında insanların yazlığa geldiklerinde talepleri sabah işe ulaşmaları, akşam iş çıkışında da Ada'ya ulaşmaları. Dolayısıyla bunun da saati belli. Sabah 07:30-09:00 arası Kabataş ya da Bostancı'da olması, akşam 17:00-19:00 arası sefer sayısının artırılması Adnan Bey'in de dediği gibi kınalı Burgaz ile Heybeli Büyükada'nın ulaşımında ayrı ayrı değerlendirilmesi ki adaya hızlıca ulaşımın sağlanması ve hızlıca adadan çıkışın sağlanması gibi. O zaman insanlar

açısında zaten şehir hatları konforlu ve süreç açısından daha anlamlı olacaktır. Zaten biz akşam ve sabah seferlerine yoğunlaştığımız anda gününbirlik ziyareti de çok ciddi kontrol altına almış oluyoruz. Aslında iki işi bir arada yapmış oluyoruz.

Özcan Biçer: Utku Bey böyle bir çalışma yapmamız mümkün mü?

Utku Cihan: Çalışma yapmamız mümkün tabiki ama hayata geçirmemiz mümkün değil. Çünkü bu gemilerin diğer yerlere uğruyor olmasının sebebi sadece yolculuklar anlamında değil araç kapasitesinin doğru kullanılması anlamında önemli. Yani şehir hatlarının bildiğiniz gibi gemileri büyük gemiler. Adnan Bey'in söylediği gibi motorlar varken evet çünkü küçük araçlar daha az yakıt harcıyorlar ve kapasiteleri daha az sıklıkla ve doğrudan hedefe doğru gidiyor olabilirler. Ama şehir hatlarının işlettiği gemiler büyük kapasiteli gemiler ve daha çok masraflı olan gemiler dolayısıyla bu kapasiteyi doldurmak ve o nedenle birkaç noktaya uğrama gerekiyor. Ancak ve ancak şehir hatlarının daha küçük kapasiteli araçlar alması halinde böyle bir planlama hayata geçirilirse o zaman o verimliliği sağlayabiliriz. Şu an kullanılan araçlarla bunun çok mümkün olduğunu düşünmüyorum.

Adnan Demir: Utku Bey Kadıköy'e uğratarak bu düşüncenizi gerçekleştiremezsiniz. Siz benim söylediğim gibi 55 dakikada Büyükkada'dan Kabataş'a Beşiktaş'a ve Sirkeci'ye insanları ulaştırırsanız yolcu sayınız artacaktır. Kapasite doluluğunuz artacaktır. Ama bunu tersi Kadıköy'e uğrattığınız zaman insanlar binmiyorlar binmeyecekler. Çünkü 1 saat 50 dakikada 30 sene sonra tekrar İstanbul'a ulaşmak istemiyorlar. 50 dakikada ulaşmak istiyorlar. Bu çok önemli. Sefer sayılarında Kadıköy'den binen-inen sayılarına bakarsanız. Bunu geçmişte Heybeli Adadaki Deniz sitesi komutanlığı Kadıköy'e uğratılmasını istiyordu. Bugün Deniz Komutanlığı sitesi de yok. O nedenle memurların düşüncesiyle memurlara göre sefer yapamayız. Ada'nın ilerlemesi için Büyükkada'dan Heybeli'den; Burgaz ve Kınalı'dan Kabataş Beşiktaş ve Eminönü'ne seferlerin süratle gidebilmesini temin edebilmemiz lazım hangi gemileri bulabilirseniz. Utku Bey'in bu konudaki tecrübemize güvenmesi lazım.

Utku Cihan: Tecrübeye tabi ki güveniyoruz. Onda hiçbir problem yok ama biz de seferlerimiz ve hatlarımızı planlarken varsayımlar üzerine hareket etmiyoruz veri üzerine hareket ediyoruz. Şehir hatlarının şu an ki oluşturduğu---

Adnan Demir: Adalar halkının isteği beklentisi bu doğrultuda değil Utku Bey. Kadıköy'ün yarım saat seferi uzatmasından rahatsız oluyor insanlar.

Utku Cihan: Bunu çalışırız bunla ilgili problem yok ama dediğim gibi seferleri planlarken mutlaka bir hesap üzerine planlıyoruz. Şehir hatları da boşuna sefer yapmayı ya da seferi uzatmayı istemediği için kendi planlamasını buna göre yapıyor. Orda bir yolculuk talebi yoksa ya da oraya gitme talebi yoksa zaten bu hattın çalışmasının bir mantığı yok. Bunula ilgili çalışabiliriz. Sadece şunu söylemek istedim. Biz yolculuk sayılarına istinaden yapıyoruz bu planlamaları. Deniz ulaşımı diğer kara ulaşım siteleri açısından hem yavaş bir sistemdir hem de çok maliyetli bir sistemdir. Şehir hatları ile konuşurken bir veriden bahsettiler yapılan 14 seferde virüs zamanında 7 yolcu ile hareket etmek zorunda kalıyorlardı. Dolayısıyla maliyetleri çok yüksek buna göre doğru dürüst planlanmaları gerekiyor ve yolculuk sayısına göre planlanmaları gerekiyor. Sizin dediğini uyarınıza tabi ki bakarız ama bu veri üzerinden planlıyoruz bunu.

Adnan Demir: Ben yaz için konuşuyorum. Kış için farklı yaz için farklı.

Utku Cihan: Tarifeler farklıdır zaten şehir hatlarında da metroda da İETT'de de yaz tarifesi ayrıdır kış tarifesi ayrıdır. Dolayısıyla iki ayrı planlama yapılıyor.

Engin Çelik: Utku Bey bununla ilgili bir dipnot söyleyebilir miyim? Şehir hatlarının elindeki veriler özel motorlar işlemeye başladıktan sonraki veriler. Özel motor şirketleri çok hızlı aksiyon alabildikleri için

Şehir hatları bir sefer tarifesi açıklıyor hemen özel motor şirketleri onun akabinde bir hafta içinde şehir hatları seferinin 10 dakika öncesine 10 dakika sonrasına sefer koyabiliyorlar. Pandemiden sonra normalleşme sürecinde yolcular arasında bir mesafe kuralı olacağı için bizim şehir hatları gemilerimiz bunun için çok uygun. Normal özel motorlar bunun için çok uygun olmayacaktır problem yaşayacaktır. İnsanlar otomatikman şehir hatlarını tercih edeceklerdir. Ama bizim burada tercih sebebi olmamız için sefer saatlerini çok doğru programlamamız lazım. Adnan Bey'in de dediği gibi eskiden Kadıköy anlamalıydı ama bugün hiç manalı değil. Tabi şehir hatları bunu kendi içinde mutlaka değerlendirecektir ve şöyle demin Halim Bey de kısaca bahsetti. Pandemi sonrasında adadaki yazlıkçı sayısında artış olacağını düşünüyoruz. Nedeni de şu beyaz yakalıların büyük bir çoğunluğu zorunlu olarak yıllık izinlere çıkarıldılar. Dolayısıyla bu yaz tatilinde güneye ve egeye gitme ihtimalleri çok zayıf. En kolay imkânı olan Adalara gelmeyi tercih edecek diye öngörüyoruz. Vapurların efektif kullanılmasında da bir sorun olacağını düşünmüyorum. Yolcu sayısı şehir hatlarında tatmin edecek seviyede olacaktır. Ama bizim sabah ve akşam gidişi doğru programlamamız lazım. Neticesini zaten bir hafta içinde alırız.

Derya Tolgay: Ben de bir yolculuk yapan kişi olarak söz almak istiyorum mümkünse. Ben yaz kış oturuyorum ve şehir hatları vapurunu kullanıyorum. Ben de size gözlemimi aktaracağım. Kadıköy'ün gereksiz olduğunu düşünüyorsunuz ama benim gözlemim Eminönü'nden daha çok Kadıköy'de yolcular iniyor. Esas yolcular Kadıköy'de çok fazla iniyor.

Şirzat Ergin: Engin Bey ile Adnan Bey'in lokal iç görüleri olarak göz önünde bulundurmak lazım. Belki de mevcut sistemin bize verdiği rakamlara dayanarak hareket etmek çok sağlıklı olmayabilir. Çünkü motorlar ortaya çıktığı için belki bu veriler ortaya çıkıyor. Utku Bey'in verdiği verilerde bazı eksikler var. Aslında Adaya 3 şirket değil tarifeli olarak 4 şirket yolcu getiriyor. Turyolu hesaba katmamak büyük bir hata olur. Turyol çok farklı destinasyonların çok ciddi yolcu getiriyor adalara. Bunun yanında özel tur tekneleri ve yüzer tesisleri de göz önünde bulundurmanız gerekiyor. Kapasite yönetiminde bu rakamları hesaba katmazsak büyük bir hataya düşeriz. Bir yüzer tesisi veya tur teknesi 1.000-1.500 kişiyi getirebiliyor. Bunların verileri sizin elinizde olmayabilir tabi takibi açısından zor bir süreç. En azından varsayımsal olarak hesabın içinde olması gerekiyor diye düşünüyorum.

Özcan Biçer: Utku Beydiğer tekneler için bakanlığa bağlı olanlar için bizim elimizde ne bilgi var şu anda.

Utku Cihan: Tamamen sıfır. Yani onu tartıştık ve konuştuk daha öncesinde ama turist taşımacılığı ile ilgili şu anda Büyükşehir Belediyesi'nin elinde herhangi bir veri ya da bunlara bir izin verme anlamında bir yetkisi yok. Dolayısıyla o işin başka bir kısmı ben bizim elimizdeki veriler açısından konuyu ortaya çıkarmaya çalışmıştım. Turizm taşımacılığı tabi ki adaya ayrı bir yük getiriyor bu anlamda ama o işin biraz daha diğer kısmı. Bizim elimizde şu anda onlara bir belge verme zorunluluğumuz olmadığından bu taşımacılıkla ilgili elimizde bir veri yok maalesef.

Özcan Biçer: Peki Büyükşehir Belediyesi Kanunu'ndan kaynaklanan yetkilerimiz kullanarak bunları kontrol etmemiz mümkün mü?

Utku Cihan: Bu hem karayolunda tartışılan bir mesele tabi ki deniz yolunda da tartışılan bir mesele. Karayolunda biraz daha ilerlemiş durumdayız. Büyükşehir Belediyesi kanununa göre belediye sınırları içerisindeki bütün toplu taşıma araçlarını büyükşehir belediyesinin denetim yetkisi var. Ancak karayolunda olduğu gibi trafik kanununda son yapılan düzenlemelerle bu biraz daha aktif hale geldi. Deniz yolunda turizm taşımacılığı yapanları büyükşehir belediyesi denetler diye onun alt açılımları ya da yönetmelikleri bulunmadığından kimseye herhangi bir cezai işlem yaptırma şansımız yok. Ama bunu biraz geliştirebiliriz. Bazı yönetmelikler geçirebiliriz ya da zabitanın elinde bazı kanunlar olabiliyor kabahatler kanunu vs. gibi kanunlar doğrudan yolcu taşımacılığına ilişkin bir ceza

kesemesek de başka kanunları kullanarak elimizden geldiğince denetim altına almaya çalışırız. Ama bunu hadi bugün başlayalım yarın yapalım deme şansımız yok. Bir taraftan turizmi de düşünmek gerekiyor. Bir taraftan orda çalışanları düşünmek gerekiyor. Adanın bundan olumlu-olumsuz nasıl etkileneceğini ölçmek gerekiyor. Dolayısıyla bu bir süreç şimdi başlayalım desek regüle etmek, yönetmelik çıkarmak vb. nereden bakarsanız bizim 6 ay ya da 1 yılımızı alabilecek bir düzenleme süreci. Biz bunu üzerine çalışmalara başladık. Biraz denetim altına almak amacıyla çalışmalara başladık.

Özcan Biçer: Engin Bey Büyükşehir Belediyesi'nin deniz zabıtası üzerinden kontrol sağlanabilir mi diye soruyor?

Utku Cihan: Zabitanın elinde bunların doğrudan cezalandırılması ile ilgili bir doküman ya da bir yasa maddesi yok. Yine kabahatler kanunu vb. şeylerden zorlanabilirler. Belki belge istenir belge çıkartamazlarsa bunula ilgili cezalar kesilmeye çalışılır. Nihai bir denetleme olmayacaktır.

Özcan Biçer: Şöyle düşünebilir miyiz ilk konuştuğumuz konu şu anki kapasite nedir ne olacak %50'ye geldi. İkinci konu turizm taşımacılığı yapanların kontrol altına alınmasıdır. İki tane ele alınması gereken konu çıkıyor karşımıza. Dediğiniz çok doğru. Biz oturup şunda bütüncü bir planlama yapmak gemi türlerini değiştirmek vs. dahil öyle bir zamanımız da yok çünkü açılış dediğiniz bundan 10 gün sonra yani biraz şöyle gideceğiz gibi görünüyor. Elimizdeki veriler ışığında ulaşım sistemindeki talep güncellemesi dâhil biraz pratik ve çevik bir şekilde yapacağız. Bunu bütüncül bir Ulaşım Master Planı çalışmasına dönüştürmek mümkün değil vakit yok. Adalar Belediyesi ile birlikte aktif bir şekilde bu talebi ölçüp lokasyonlar doğru mu arz talep ile ilgili yeni bir denge var mı diye biraz daha çevik biraz daha hızlı izleyen bir modelle gitmeye çalışacağız.

Utku Cihan: Toparlayacak olursak geçen sene ki sefer sayılarını çok iyi bir denetim ile sağlamaya çalışmak, kapasite şu an zaten yarıda olduğu için bunu iyice denetlemek, bir taraftan turizm taşımacılığı ile ilgili denetimin nasıl olacağı ile ilgili bir çalışma başlatmak bizim için ilk hedefler olabilir. Bir taraftan da isterseniz adalardaki ulaşım talebini analiz etme kısmına girebiliriz ama orada şu var demin bahsettiğiniz gibi mevcut elimizdeki yolculuk verisi aslında adanın ulaşım talebini modelleyen şey değil. Bunu yapmak için bizim adalarda bir anket çalışması başlatmamız gerekir. Sadece Adalarda değil İstanbul'da da bir anket çalışması başlatmamız gerekir. Dolayısıyla bu uzun soluklu bir iştir. Asıl ulaşım talebi bu yöntemlerle çıkıyor. Bu da bir süreç ama mevcut elimizdeki verilere dayanarak yine bir analiz çalışması başlatabiliriz.

Oral Çalışlar: Bence şöyle bir problem var. Otomatikman gelenler yarıya düşecek diyoruz ya burada bir kontrol sorunu var, iki yığılan yolcu ile baş etme sorunu var. Özellikle yazın sıcak günlerinde Eminönü İskelesinde büyük bir hercümerç yaşıyordu. Birde bunu yarıya indirdiğimiz zaman hem kontrolü hem de güvenliği diye bir mesele çıkacak ortaya yani burada nasıl bir izlenecek. Bunun hesabını da yapmak gerekiyor. Yarıya düşecek ama gelmek isteyenler yükselecek. Burada iki şık olabilir bir motorlar çalışmaya başlayabilir bizim irademiz rağmen yolcunun zorlamasıyla. Bu konuda belediyenin alabileceği ne gibi tedbirler olabilir.

Utku Cihan: Hangi taşımacınının hangi saatte ya da günde kaç sefer yapacağına Büyükşehir izin veriyor. Dolayısıyla bunun planlamasını ve denetimini büyükşehir yapacaktır. Onu söylemeye çalışıyorum. Denetim dediğim şey aslında o gün adaya kaç gemi gidecek, hangi saatte gidecek, ücreti ne olacak. Dolayısıyla bu Büyükşehir Belediyesi'nin yetkisi dâhilindedir. Biz bunun denetlemesini yaparız. Geçen sene yapılan seferden daha fazla sefer yapmalarını sağlarız. İkinci olarak araç kapasitesi zaten şu an Cumhurbaşkanlığı kararı ile toplu taşımada %50 taşımak zorundalar. Daha fazlasına çıkamazlar. Dolayısıyla biz gemilerde şu anda Covid-19 döneminde emniyet güçleri yolcu alınmamasına yönelik iskelelerde önlem aldılar. Zaten genel geçer bir kural olduğu için bu %50 kapasitesi bunun denetimini

de kolaylıkla sağlayabileceğimiz düşünüyorum. Bir yığılma olacaktır tabi ki ama genel kurallar böyle. Bir cumhurbaşkanlığı kararı var buna uymak zorunda herkes.

Özcan Biçer: Numaratör konarak sayıları sınırlamaktan bahsetmişsiniz Utku Bey.

Utku Cihan: Olabilir. Orda şöyle yapabiliriz diye konuşmuştuk. Ada kartlılara öncelik vererek onları sınırlamadan ya da onları ayrı bir turnikeden geçirerek onları alabiliriz. Diğer seyahat yapacak olanlar için de sayı sınırı koyup ondan sonrasında almayabiliriz. Turnikeleri ayırıştırarak gerçekleştirebiliriz bunu önümüzdeki dönemde.

Özcan Biçer: Dolayısıyla Adalılara öncelik tanıdığımız sayıyla sınırladığımız bir döneme giriyoruz.

Ali Erkurt: Adanın iskeleleri var bunlar tahsis edilmiş yerler. Şehir Hatlarının, Turyolun, Mavi marmaranın ve prens turun bunun dışındaki ada rıhtımının kontrolü kimde? Belediyede değil mi? Yani dışardan gelecek tur motorlarının rezervasyonsuz ve belediyeden izinsiz gelmesi mümkün olmayabilir diye düşünüyorum. Belediyenin rezervasyonu ile ve büyükşehirin desteği ile yapılabilir diye düşünüyorum. Yani bir gün içinde bir motor 1000 kişi 1200 kişi getirebilir 3 motor gelebilir belki daha fazla gelemez diye bir kural kısıtlama getirilebil mi diye soruyorum.

Engin Çelik: Biz bunu çok denedik aslında. Belediye iskelesine de yanaştıklarında ücrete tabi olarak yanaştırıyoruz. Fakat orda ulaşım büyükşehir belediyesi yetkisinde olunca, büyükşehirde almadığında da bakanlıktan izin alınca yanaştırmama gibi bir kudreti olamaz ilçe belediyesinin. İlçe belediyesi ne yapabilir mevcut kullanılan motorların iskelelerin eğer kaçaksa ki adada imar planı yok dolayısıyla hepsi özel izinle bu işi götürüyor. Onunla ilgili bir işlem yapmaya gidebilir ilçe belediyesi ama bu da vatandaş ayağında çok doğru bir hareket değil. Bunun büyükşehir ayağı ile mutlaka yapılması lazım. Biz ilçe belediyesi olarak büyükşehir belediyesi ile her türlü koordinasyonu sağlar, her türlü desteği elimizden geldiği kadar veririz. Ama ilçe belediyesi bunu yapamaz. Siyaseten de yapamaz. Yönetim olarak da yapamaz. Biraz gerçekçi bakmak lazım.

Utku Cihan:İskelelerde değilde bunu denizde denetlemek lazım zaten. Bir boşluk var şu anda. Turizm Bakanlığından izin alıp taşımacılık yapan şirketleri denetlemek lazım asıl olarak. İstanbul içindeki taşımacılık yapma izinleri Büyükşehirden almaları gerekir. Biz herhangi bir denetim ya da belge sorgulaması yapamıyoruz. Bunun üzerine çalışmaktan bahsetmiştim. Yıllardır bilinen bir sorunmuş ancak bir şekilde göz yumulmuş ama mutlaka denetimini yapmak gerekiyor. Biz de onun için bir çalışma başlattık.

----- Ben burada otel işletmecisiyim müşterim rezervasyon yaptırdı ama kapasite dolduğu için otele gelemiyor.

Özcan Biçer: Utku Bey bu güzel bir soru. Bizim bir rezervasyon sistemi geliştirmemiz anlamlı olur mu burada?

Utku Cihan: Genel politikaya bakmak lazım. Gemiler için %50 kapasite konuşuyoruz ama bir taraftan da ülkenin politikasına baktığınızda 4 kişilik kapasitesi olan taksilerde 4 kişiye izin çıkıyor. Bir taraftan adaları konuşuyoruz daha az insan gitsin diye virüsten bahsediyoruz öteki taraftan AVM'ler şu anda açık durumda. Ada bir tarafta AVM'ler bir tarafta bulaşma riskinin çok yüksek olduğu yerlerden bahsediyoruz. Dolayısıyla biraz genel politikayla da eşgüdümü sağlamak gerekiyor. Çok emin değilim aslında biraz adım adım ilerlemek gerekiyor diye düşünüyorum. Şu an %50 kapasiteyi konuşuyoruz ama yarın öbür gün birisi o yüzde %50'lik kapasiteyi kaldırır o zaman nasıl bir argümanla bunu savunabiliriz ondan çok emin değilim açıkçası. Ya da İstanbul'un her yerine insanlar gidiyorlar gezip dolaşıyorlar ama adaya kimse gitmesin demenin altına ne koyacağız ondan çok emin değilim. Neden

adaya kimse gitmesin İstanbul'un bir ilçesi ama her yerde insanlar kalabalık. Bunu altlığını nasıl oluşturacağız biraz bunu konuşmak gerekiyor açıklası.

----- Adalara kısıtlama neden yapılsın dediniz Utku Bey doğru söylüyorsunuz ama alışveriş merkezleri ile karşılaştırıyorsunuz. Alışveriş merkezlerinin de dışında kontrol eden içeriye kaç kişi bırakıldığı girildiği kontrol ediliyor. Bir sistem var. Ada da AVM gibi kendi içinde kapalı bir yer. Bu insanlar buraya geliyor kapasiteyi azaltmanın korona öncesi bence en önemli nedeni insanların adada hepsi aynı yere geliyor çünkü çarşıya geliyor ve çok fazla dağılmıyor. Dolayısıyla dip dibe duracak herkes. En başta onu azaltmak için araları açabilmek adına gelen sayıyı biraz kısıtlamak lazım. Gelen kişileri kim kontrol edecek var mı böyle bir sistem? Belediye bu konuda bir şey düşünüyor mu? Ateş ölçülecek mi? Nasıl bir sistem uygulanacak.

Özcan Biçer: Öncelikle ulaşım kısmını tamamlayalım sonra adadaki işlevlerle ilgili oradaki kapasiteyle ilgili konuşmaya devam edeceğiz. Ulaşım ile ilgili konuşmak isteyen var mı aranızda?

-----:Ben bir öneride bulunacağım. Sefer saatlerini bütün şirketler için geçerli olmak üzere düzenlerken varış saatleri arasında 15'er dakika bırakmaya dikkat edilirse birikme dediğimiz şey çarşı içindeki kalabalık azalır diye düşünüyorum.

Sevim Çavdarlı: Kapasite yönetirken ulaşım için de diğer meseleler için de talebi yönetmek de mümkün. Talebi yönetirken biz ziyaretçi profiline bakmalıyız. Ziyaretçilerin hepsi aynı tip aynı model değil. Caydırıcı önlemler alabiliriz. İlla kural koyma ve kontrol etmek gerekmiyor. Sorumluluğu herkese paylaştırarak profile göre caydırıcı önlemler alabiliriz. Yığılmaların olduğu saatleri geçmiş deneyimlerimizden biliyor olmamız lazım. O saatlerdeki gelen profil hangi saatlerde nereye gidiyor gibi bir çalışmada muhtemelen yapıyordur değil mi Utku Bey.

Utku Cihan: Bu sadece Adalar için değil bütün İstanbul için yapılan bir çalışma. Zaten ulaşım planlamanın temelinde bu vardır. Hangi amaçlı hangi araçla hangi noktadan nereye gidiyor. Dolayısıyla zaten bütün planlama çalışmalarında bunların kendilerine göre ağırlıkları vardır oranları vardır.

Özcan Biçer: Bu çalışmayı destinasyon yönetimi adı altında zaten yapacaktık. Sadece ulaşım değil işletmeler, mesire alanları dahil yapılacak bir çalışmaydı bu. Her ne kadar Covid-19 çalışmasının içine sığmasa da yaz boyunca bu çalışmayı başlatıp adayı kimler kullanıyor kimleri daha çok teşvik etmeliyiz hangilerini farklı politikalar izleyip azaltmayı denemeliyiz bunları konuşacağız tekrar ama dediğim gibi acil konuştuğumuz konunun içine sığacak bir konu değil bu.

Özcan Biçer: Ada içi ulaşım ile ilgili iki konumuz var. Ada içi sistem ne zaman başlayacak? Şu anda biz motorlarla taşıma yapıyoruz. Önceki toplantıda ada içi sistem çalışırsa motorları bırakırız denilmişti. Son durum nedir?

Utku Cihan: Araçlar geldi planlamalar tamam. Sahadaki karşılıklarını önümüzdeki iki hafta içerisinde tamamlamış olacağız. Özellikle hem araçların işletilmesi konusunda planlamalar hazırlanmış durumda hem mevcut adadaki yolların kullanımı ile ilgili planlarımız hazır. Bazı çizgi levha işlerimiz sahada çok yakın zamanda başlayacak. Dolayısıyla Hem Büyükkada'da hem Heybeli adada 40 tane toplu taşıma aracı ve 20 tane talebe dayalı taksi diye işleteceğimiz araçlarla her şey yolunda gidiyor. Bir iki hafta içinde de bu araçları adalarda görüyor olacağız. Merak ettiğiniz bir şey varsa onları cevaplayabilirim.

----- Bu araçlar adalılarının kullanımı için olacak gününbirlik ziyaretçiler kullanmayacak denmişti. Buradaki denge nasıl sağlanacak?

Utku Cihan: Biz adanın yürünerek dolaşılmasını engellemek istemiyoruz. Herkesi bu araçlara bindirelim dolaşınlar turu bu araçlarla yapsınlar istemiyoruz. Bunlara turizm amacıyla gelenler de dâhil. Tercih etmek isteyenler olursa diye büyük turda ve küçük turda toplu taşıma araçları çalıştıracamız. Toplu taşıma aracı dediğimiz de 14 kişilik elektrikli araçlardan. Bunların fiyatı ada kartı yoksa baya yüksek. Faytona yakın bedeller. Tercih etmesinler diye o bedeli o kadar yüksek yaptık açıkçası. Ada kartlıysanız katlanılabilir düzeyde. Ada kart ile bu toplu taşıma araçlarına güzel fiyatlarla binebileceksiniz. Bu farkı böyle sağlıyoruz.

Derya Tolgay: Rotayı açabilir misiniz? Adanın ulaşılabilir her yerine mi gidilecek?

Utku Cihan: Defalarca yerine gelerek rotaları dolaşarak çalıştık. İskelede indiğinizde isterseniz Çınar Meydanından isterseniz karakolun oradan bu araçlara binebiliyorsunuz. Küçük tur güzergâhında devam edebiliyorsunuz. Lunapark meydanında bu araçlardan inip isterseniz büyük tura devam edebiliyorsunuz. İsterseniz küçük turdan devam edip tekrar merkeze gelebiliyorsunuz. Üçüncü bir rota da ortada bir mahallede var onun sağından gidip soldan dönebiliyorsunuz bu güzergâhta bir hat var. Bu hatlarda 14 kişilik elektrikli araçlar çalışıyor olacak. Eğer tercih etmediniz ya da size uymadı bu araçlar onun yanında 4 kişilik taksi gibi çalışan ada kartlıya biraz daha uygun ama ada kartı olmayan günü birlik turistlere daha pahalı olan bir sistem de var. Onu da tercih edebilirsiniz. Biraz fayton tadında ama elektrikli araç onlar da. Başında da söylediğim gibi herkesi adanın her yerine götürelim gibi bir derdimiz yok. Çünkü yürüyerek dolaşılacak bisikletle gezilebilecek bir yer diye düşünüyoruz. Dolayısıyla yol yüzeyini buna göre dağıtmaya çalışıyoruz.

----- Adanın içinde çalışan Akülü araçların kaderi ne oldu acaba?

Utku Cihan: Biz erine bir şey koymadan birilerinin elinden bir şeyleri alma taraftarı değiliz. Eğer kurduğumuz sistem sizin ihtiyacınız karşılırsa deneyip göreceğiz o araçları bir geçiş süreci düzenleyip hep beraber kaldırmamız ama biz bu sistemle bütün ihtiyacı karşılayamıyorsak insanların ellerinden zorla bu araçları almaya çalışmayacağız. Böyle bir yumuşak geçiş dönemi yaşayacağız hep beraber. Yıl sonuna kadar belediyenin kullandığı araçlar da dahil hepsini elektrikli araca çevirmek istiyoruz. Böle bir plan önümüze koyduk bunu da yumuşak bir geçişle yapacağız. Araçların başladığı an hadi kaldırın bu araçları kimseye demeyeceğiz böyle bir hakkımız yok. Bir ihtiyacı karşılıyor çünkü bu araçlar. Yerine alternatif şeyler koyabiliyorsak onlar yapacağız böyle bir yavaş geçiş dönemi yaşamak istiyoruz.

Şirzat Ergin: Farklı faaliyet kollarından işletmecilerle bir araya gelerek geçiş döneminde adanın turistik faaliyetlerinin nasıl denetleneceği nasıl uygulamalar olabileceği ile ilgili bir çalışma yaptık. Ben plaj işletmecileri ile bir araya gelmeye çalıştım. Plaj motorları hususu da geçtiği için burada konuşmak istedim. Plaj motorları konusunda kafalar biraz karışık. Plaj motorlarının kaldırılabilirliği söylentisi uzun zamandır var. Ama Utku Bey'in bahsettiği 14 kişilik toplu taşıma araçlarının plajların kapasitesini ne kadar sağlayabileceği plajların kafasında bir soru işareti. İşletmecilerin çoğu plaj motorlarını külfet olarak görüyor. Onların en büyük gider kalemlerinden biri olarak görüyor. Sosyal mesafenin uygulanmasının çok zor olduğunun farkındalar. Motor yanaşırken inip binerken çok ciddi yoğunlaşmalar oluyor teknenin ön tarafında. O yüzden tercih ettikleri bir şey de değil. Ada içi ulaşım talepleri karşılanabilecek mi? Plajların olduğu noktalarda duraklar olacak mı? Büyükşehir belediyesi plajlara deniz taşımacılığını üstlenebilir mi düzenleyebilir mi veya denetleyebilir mi?

Özcan Biçer: Plaja gelen kesimleri çarşıya sokmak da başka bir konu. Sosyal mesafelerin sıkıntılı olduğu bir dönemde eğer deniz üzerinden taşımacılık sistemini kaldırırsak hepsini tekrar karaya sokmuş olacağız.

Utku Cihan: Şöyle bir iddiamız yok zaten biz Adalardaki bütün ada içi ulaşımı çözüyor veya böyle bir perspektifimiz yok. Biz adalarda bir elektrikli araç işletmesine başlıyoruz. Plajların ihtiyacını

karşılamiyorsak plajlar kendi araçlarını işletmeye devam ederler. Bunu konuşuruz böyle bir talep varsa araç alırız. Şu an 60 tane araç aldık ama çok daha fazlasını da alabiliriz. Dolayısıyla işletmeye başlayalım talebi karşılıyor mu karşılıyor mu bun bakalım yolculuk taleplerine bakalım gerekiyorsa biz sayıları artırırız gerekiyorsa kendileri işletmeye devam ederler. Bunlar karşılıklı konuşarak alabileceğimiz kararlar. Biz zaten öyle bir yönetim değiliz yaptığımız her şeyi adım adım insanlarla konuşarak oradaki sektörlerle konuşarak yapıyoruz. Biz yapmasak bile başkanımız oradaki sektör temsilcileri ile görüştünüz mü diye soruyor. Dolayısıyla adalardaki çalışanların sektörlerin iş yerlerinin ihtiyaçların neyse bizim görevimiz bunları karşılamak tabii ki. Bunlar süreç içerisinde konuşuruz. Özel plajlara işletme yapmak bana çok mantıklı gelmiyor çünkü özel bir plaj biz daha kamusal çalışıyoruz ama bu tür farklı planlamalar olursa bunlar üzerine konuşur farklı planlamalar yaparız. Bu bizim için de bir deneme. İETT orada bir birim kurdu. Adada yaşayarak işletilecek bu sistem. Karşılıklı konuşup daha iyi bir duruma getirmeye çalışırız zaten.

Halim Bulutoğlu: Aslında deniz yoluyla adanın etrafına tam bir tur yapan bir tekne bütün plajlara da uğrayabilecek demektir. Aynı zamanda bir gezinti teknesidir o. Bu ada içi yoğunluğu ciddi şekilde azaltan hem plaj taşımacılığında ciddi bir alternatif oluşturan hem de adaya gelen insanlara turistik bir yolculuk yaptırabilecek olan bir gezinti turudur. Yarım saat süren. İki türlü ihtiyacı karşılayabilecek olan bir şeydir. Dolayısıyla ada içi ulaşımı yoğunlaştırmak yerine denizden taşımak daha düzenli daha büyük teknelerle yapmak büyükşehrin kontrolünde ya da kooperatif tekneleri aracılığıyla sağlamak mümkün. Ama buna izin verecek olan büyükşehrin bu konuda bir çerçeve oluşturması lazım.

Şirzat Ergin: O zaman plaj işletmecilerine şunu mu söylemeliyiz plaj motorlarını bu sene faaliyetlerine devam ediyor mu?

Utku Cihan: Ben öyle bir şey söylemedim bunu konuşuruz dedim sadece. Yani bu sene devam ediyor bir ihtiyacına bakalım. Hemen onları kaldıralım gibi bir görüşümüz yok. Ama ihtiyaç nedir kapasite nedir biz bunu karşılayabiliyor muyuz insanların yollarını mı uzatıyoruz başka bir şey mi oluyor bunu hep beraber konuşalım görüşelim isterseniz. Ben davet edeyim.

Barbaros Bülbülkaya: Ulaşım pahalı olacak dendi. Biz zaten bu motor sistemini faytonların pahalı olması hem de yetersiz olmasından dolayı koymak zorunda kaldık. Bu plajların hemen hemen hepsi adanın arka tarafında bulunmaktadır. Bu mesafeyi insanların yürümesini beklemek de bizim için uygun değildir. Bu nedenle biz bu motor sistemini koyduk. Bizim için çok ciddi bir külfet bu. Biz de bunun toplu taşıma ile hallolmasını isteriz. Ama pahalı olursa müşteri için zaten bir dönemi kaybettik daha da kaybedeceğiz örnek veriyorum 500 kişilik plaj 150 kişilik plaja dönüşecek. Ciddi giderler var insanlar burada iki buçuk ay çalışıyor on iki ay harcamasını yapıyorlar. Bu toplantıdaki profil genelde günübirlikçilere karşı genelde adalıları ilgilendiren husulardan konuşuyorlar bunu da anlıyorum biz de adalı sayılırız 38 yılımız oldu burada. Bir taraftan da günübirlikçilerden para kazanan bir kesim var. Günübirlikçi sayısını azaltalım Covid-19 dönemi için bu mecburi bir durumdur ama daha sonrası için sıkıntı. Çünkü insanlar bununla geçiniyor. O zaman Silivri de yazlık bölgesi, Şile de, Ağva da. Oralarda diyebiliyor muyuz günübirlikçileri azaltalım. Diyemeyiz. Sonuç itibarıyla bir de böyle bakmak lazım. Plajlar zaten zor durumda ulaşımın da pahalı olması bizim yolcumuzu getirmeye yetecek, altı tane plaj var. Sadece büyük adada 6 tane plaj var.

Özcan Biçer: Toplam kaç plaj var adalarda?

Şirzat Ergin: En ufak şezlong kiralayanlar dahil 27. Sedef adasına ulaşamadım.

Özcan Biçer: İki konu konuşuluyor. Birinci plajlara erişim konusunu konuşuyoruz aslında şu anda. Plajlara ulaşım konusu adalar belediyesinin yardımıyla desteğiyle ya da orada bir sistem kurulmasıyla çözülebiliyor mu? Halim Bey'in söylediği bu dış ring hattı mesela. Büyükşehir belediyesi kamu işlevi

sahip olduğu için adalara kadar getirme sorumluluğunu üstlenebilir. Ondan sonra adalar belediyesi devreye girip bu tam tur yatırma şansı bulabiliyor mu?

Engin Çelik: Ortada bir tartışma yürüyor ama tartışmanın temeli yok ben anlayamıyorum şimdi büyükşehir belediyesi plaj motorlarını kaldıracamız diye bir şey söylemedi Adalar belediyesi de böyle bir şey söylemedi peki biz bunu neden konuşuyoruz? Motorların kaldırılmasıyla ilgili herhangi bir girişim, konuşma yok.

Özcan Biçer: Geçen toplantıda işletmecilerden bir tanesi bu toplu taşıma araçlarının, motorların gelmesi durumunda bizde bu motorları kaldırabiliriz dedi. Bu toplantıyı açarken de aynı ifadeyi kullandım ben. Geçen toplantıdan kalan böyle bir maddemiz var aslında. Gerçekten çok maliyetli bir iş ve çok sağlıklı da yürümüyor. Riskli bir iş, salgın döneminde daha riskli olabilir, haklılar o yüzden. Bu Halim Bey'in dediği gibi bir ring de olabilir, Büyükşehir Belediyesi tarafından düzen de getirilebilir ya da Adalar Belediyesi'nin ada içerisinde çözebileceği bir normda çözebiliriz, bunu çalışmamız lazım.

---: Onunla ilgili bizim aramızda da konuştuğumuz bir fikrimiz var. Herhangi bir projelendirme de yapılmamış daha evvel. Ben konuşmuştum aslında, şöyle bir şey yapılabilir her plaj kendi motorunu kaldırdığında yarattığı ciddi bir kirlilik oluyor. Bir kooperatifleşme ile bu plajların tamamında tek bir kooperatif vasıtasıyla bütün yolcular taşınabilir. Sadece satış stantları olur. Stantlarda plajcılar kendi satışlarını gerçekleştirir, tarifeli seferle bu plajlara müşteriler taşınabilir diye bir konuşma var. Herhangi bir temeli yok aslında bunun ama fikir olarak sadece bir kenarda duruyor. Fakat şunu demek istiyorum, yani bugün karadaki ulaşımın sıfırdan yeniden dizayn edildiği bir dönemde zaten ne büyükşehrin ne Adalar Belediyesi'nin plajları da karadan teşhir edelim diye bir fikri yok, olamaz da zaten. Bu akla da uygun değil, dört tarafı suyla çevrili bir yerde bütün ulaşımı caddelere yüklemek ne kadar akıl karıdır bunu herkes düşünebilir. Şunu demek istiyorum böyle bir girişim yok. Söylenti var benim anladığım kadarıyla, söylenti üzerine insanlar gamlanıyor. Buna hiç gerek yok zaten bu çok da anlaşılmayacak bir şey değil. Yani biz adamı plaja karadan taşırsak, vay bu adanın haline, artık adayı kurtaramayız. O yüzden öyle bir derdimiz de yok. Ben tartışmayı dinliyorum, deminden beri plaj motorları kaldırılınsın, aman toplu ulaşım geldi, öyle bir girişimde yok öyle bir konuşmada yok. Fakat bununla ilgili tek elden yapılabilir belki Adalar Belediyesi belki Büyükşehir Belediyesi bunu kendi de yapabilir. Bütün plajların ayrı ayrı motor kaldırıp, motorlarını sahil boyunca park ettiğinde plajcılar arasında sen motoru ileriye çektin, geriye çektin ben yanaştım gibi tartışmalarda oluyor zaman zaman. Plajcı arkadaşlar bunu çok daha iyi bilir. Evet, orada bir koordinasyon problemi var, bu bizim de gördüğümüz bir şey. Yarattığı bir görüntü kirliliği de var. Bunun üstünde ayrı çalışılabilir ama bu hakikaten gündem maddesi değil.

Özcan Biçer: Şöyle diyelim, bu çalışılması gereken bir gündem maddesi olarak önümüze çıkıyor. Sonuçta Utku Bey'in söylediği de doğru, biz merkezi yönetim kafasında olmadığımız için olabildiğince daha önce bşb yapmış, ben yaptım oldu demiş normlarının dışında üretim yapmaya çalışıyoruz. O yüzden şimdiye kadar bu tür birikmiş konular varsa bu konuları belediyeye iş birliği içerisinde, STK'larla iş birliği içinde çözmek için bunları birer madde olarak koyuyoruz. Bazıları çözülr bazıları çözülemeyebilir bir şey demiyorum ama akılda tutmakta fayda var aslında. O zaman şöyle yapalım bu plajlar konusu evet bir dış destinasyon gibi görünüyor, ada içinde olmalarına rağmen farklı çalışılabilir diye şey yaparız. Utku Bey yanlış anlamadıysam demin siz zaten plaj sahipleri bir gelse birlikte çalışabiliriz dediniz, değil mi?

Utku Cihan: Aynen, ondan bahsediyorum. Böyle bir ihtiyaç varsa oturalım konuşalım tabii ki. Biz de adaya gidiyoruz sürekli, orada da görüşebiliriz. Ayrıca biz de bekleriz ne zaman uygunlarsa gelip konuşabiliriz tabii ki.

Özcan Biçer: Tamam bunu koordine edelim. Bir sonraki gündem için böyle farklı bir destinasyon yapısı var, onlarla ilgili nasıl bir şey yapabiliriz diye tekrar çalışalım.

Engin Çelik: Bireysel akülenme, akülü araçlarla ilgili bir şey söyleyebilir miyim? Utku Bey orada, tabi kimsenin hemen bunu koyduk diğerlerini kaldıracamız diye dediği bir şey yok dedi. Aslında büyükşehir bakış açısıyla doğru gibi dursa da fiziken biz adada yaşayanlar olarak çok da böyle bakmıyoruz. Ben de akülülerin ilk etapta yok edilmesi taraftarı değilim ancak ilk etaba toplu ulaşımı koyduktan sonra zaten mevcutta yasak olan caddeler var, belki bu yasaklı caddelerin genişletilmesi gerekir. Çünkü biz şunu yaşıyorduk, aynı cadde üzerinde fayton, kiralık bisiklet, bireysel akülüler, işletme sahiplerinin kullandığı akülüler çok ciddi bir trafik yaratıyordu. En azından akülülerle ilgili alınmış, zaten 30.06 tarihinde kaldırılacak diye bir karar var. Evet, bunun uygulaması bence de büyük bir probleme dönecek ama en azından yasak cadde sayısının artırılması ve belli alanlara girememesinin sağlanması konusunda bir şey yapılımasını özellikle rica ediyorum.

Özcan Biçer: Yanlış bilmiyorsam ada içerisinde yaralanmalara neden oluyor. Doğru kullanan var, kullanmayan var. Utku Bey şöyle doğru bir şey var, adalılar bu akülü araçlardan çok mustarip bilen de kullanıyor bilmeyende kullanıyor. Yaralanmalara sebep olması, insanların tedirgin olduğu bir ortam yaratıyor. Yaya alanlarının genişletilip, nüfusun yürüdüğü yollarda girişlerinin engellenmesi gerekir. Bu konuda bir şey yapmak mümkün mü Utku Bey?

Utku Cihan: Tabi ki, zaten biz işe başlarken şöyle başladık; özellikle Büyükada'da, Heybeliada'da zaten mevcut Ukome kararlarıyla yayalaştırılmış alanlar var. Bunların izlerini zaten görüyorsunuz, işte o hareketli dubaların sabit dubalarla çevrilmiş olduğu alanlar var. Bizim ilk işe başladığımız şey o alanları belirlemektir, genişletebilir miyiz ya da koruyabilir miyiz diye başladık ve o alanları kesinlikle bisiklet dahil hiçbir taşıt giremeyecek. Yani onlar tekrar hayata geçecek dolayısıyla biz kendi ulaşım araçlarımızı o alan içerisine sokmuyoruz. Zaten toplu taşıma araçlarının hiçbiri yaya alanlarının içinde olamayacak. Bunun planlaması var ve sahasında da onları göreceğiz zaten. İkinci olarak biraz önce bahsettiğim gibi bizim bütün ulaşım talebini karşılamak ya da herkesi motorize hale getirmek gibi bir derdimiz yok. Bütün adada biz bir yol kesit paylaşımı yaptık, bunu önümüzdeki hafta sahada göreceksiniz. Bizim için birinci öncelik yayadır, ikincisi bisiklettir, üçüncüsü elektrikli araçlardır. Bunu sahadaki kesitte şöyle dağıttık, ada içerisindeki yolların en ortasına elektrikli araçların geçebileceği bir şerit çiziyoruz, 2 metre 10 santim civarında bir genişliği var ve yol orta aksını takip ediyor. Bütün adayı mavi çizgilerle yol orta aksını referans alarak 2 metre genişliğinde çizeceğiz, bunun sağını ve solunu yayalara bırakacağız. Elektrikli araçlar ve bisikletler, sadece o şerit içerisinden gidebilecek. Dolayısıyla yayaların yürümesi için o şeridin hem sağını, kaldırım tarafını, hem de solunu insanlara bırakıyoruz. Sadece bisikletleri ve elektrikli araçları ortadaki şeride mahkum ediyoruz. Dolayısıyla bizim için birinci paylaşım bu, düzenlemeye çalıştığımız şey de bu. O şeridi ihlal edeceklerdir veya bazen dışarıya çıkmaya çalışacaklardır ama asıl yapmaya çalıştığımız şey bir taraftan bu araçları düzene sokmak bir taraftan da yayayı daha rahat hareket ettirmektir. Bu bizim önceliğimiz ve bunu uygulamaya çalışıyoruz.

Derya Tolgay: Lütfen bizimle bir toplantı yapar mısınız, Utku Bey? Biraz önce plaj sahibi arkadaşlarla özel bir görüşme yapalım dediniz, bunu biz defalarca istedik, biliyorsunuz. Ulaşım çalıştayı da yapıldı o zamanda sonuçlar çıktı ama çıkan sonuçlarla uygulama birbirine hiç uymadı. Açıkçası çok da görüş alınmadı ve hepimizde bundan dolayı oldukça üzgünüz. Bunu ben canı gönülden söylüyorum kusura bakmayın çünkü ben üç kez akülü araç tarafından çarpılmış bir yayayım. Sizin bahsettiğiniz dönemde de adada hep kurallar vardı ve gerçekten çok iyi düşünülmüş kurallardı. Hangi vasitanın nereye girip girmeyeceği de belliydi ama hiçbir zaman kurallar uygulanmadı. Bugün akülüler geldiğinden beri ana caddenin yani alışveriş merkezinin olduğu 250 metrelik yerde bile insanlar korna çalarak, sizi taciz ederek oradan oraya araçlarıyla geçmeye çalışıyorlar. Çok güzel yapmışsınız bu sınırlamayı yapmakla

ama bunu kim denetleyecek? Bunu denetleyemediğiniz zaman zaten şu an lunaparktı bir de izinli olarak oradan geçebileceklerini düşündüğüm zaman gerçekten üzüldüm. Yani ben oralarda yürümem bile bundan sonra yani. Bunları iyi analiz ettiniz mi, kaç bin tane akülü araç olduğunu mesela biliyor musunuz, söyleyebilir misiniz? Ben akülüler konusunda tekrardan çalışılması gerektiğini düşünüyorum.

-----: Ben Derya Hanım'ın kaldığı yerden devam etmek istiyorum. Bakın siz akülülerin bir trafik aracı olmadığını biliyorsunuz değil mi? Bunların ruhsata tabi olmadığını da herhalde biliyorsunuz. Bunları kullanmak için araçların muayeneye tabi olmadığını, her türlü mekaniğe sahip olduğunu, küçücük bir telle tutan fren sistemine sahip olduklarını ayrıca üzerlerine on yaşındaki çocuktan altmış yaşındaki insana kadar herkesin binebildiğini ve bütün bunların adalarda tam bir anarşi kaos ve kanunsuzlukla yapıldığını biliyor musunuz? Bizim için toplu taşıma veya sizin önerdiğiniz elektrikli araçların gelmemesi en büyük sevindirici tarafı akülü araçların kalkmasıdır. Çünkü bunların ruhsatı yok, yasal değiller ve trafik de bu kanuna müsaait değil. Sizin İBB olarak yapacağım, yapmayacağım demenizin hiçbir anlamı yok. Bu trafik kanununa aykırıdır ve bu zamana kadar bunlara izin verilerek suç işlenmiş durumdadır. Üzerinde plakası dahi olmayan bir araç size çarptıktan sonra siz sigortayla nasıl iş halledebilirsiniz? Üzerindeki kişinin kim olduğu bile belli değil. Bunları lütfen çok ciddiye alalım. Bir tek konu var. Bakın şunu görebilirsiniz, bugün esnafımız servis için araçlara muhtaçtır. Bunlar bir ihtiyaç olduğu için bir düzenlenmelidir. Esnaf kendi aracını ruhsatlı, kurallar ne ise ona göre belli kontenjanlar ile kullanılabilir mi? Bir lojistik sistemini kullanılabilir mi? Zaten lojistik meselesi çözülmeyen bütün bunların çözümünün de nasıl olacağı belli değil. İkincisi bugün yaşlı ve muhtaç olan insanlar için iki yol vardır. Bir tanesi imkanları olanlar, biraz pahalıdır o yüzden onun için imkanları olanlar diyorum veya devletin desteklemesi lazım, sağlık raporlarıyla sakat arabası alırlar ve binip giderler. Belediyenin zamanında kurulunda yaptığı çok büyük bir hatadır bunları sakat daha doğrusu muhtaç olanlara vermek. Sakat insanlar için ikinci yol, madem sosyal hizmet yapıyoruz da belediyenin bedavadan veya belli bir tahsisli araçla bu insanların ihtiyaçlarını şakır şakır görmesi çalışmasıdır. Bizim ulaşım hizmeti dediğimizin içinde bunlar da var Bunları da görmek gerekir. Yoksa vatandaş şu anda siz bu hizmeti verebiliyorsanız buna binmek zorunda. Zaten yürüyor özellikle sağlıklı arkadaşlarımız için söylüyorum. Yani burada ciddi bir problem yaşıyoruz sizin bu söyledikleriniz burada ateş etkisi yapar benim üzerimde ve gerçekten çok tehlikeli bir yaklaşımdır. Lütfen bizi dinleyin derken olayları bilin anlamında söylüyorum çünkü bilmemeniz normaldir. Burada bu ihtiyaçtan doğmuş bir şey.

----: Utku Bey, Özcan Bey gördüğünüz üzere bu konuda adalılarda ciddi bir sorunu birikimi var. Konuşmak istediğimiz çok konu var. Mümkün olduğu kadar masaya oturalım ama isterseniz kontektsten çok kopmamaya çalışalım biraz daha nokta atış ilerlersek bunlarla ilgili daha sonra konuşalım, Utku Bey.

Özcan Biçer: Bu akülü araçlar konusu gerçekten bir konu olarak duruyor. Bunun düzenlenmesi ile ilgili şunu soracaktım Utku Bey'e, bizim adaların tüm ulaşım sistemini tarif edecek bir yetkiniz var mı, normalde diğer ilçelerin hepsinde biz sadece ana arterlerden sorumluyuz. Buradaki durum nedir tam olarak?

Utku Cihan: Alınan Ukome kararı aslında bütün herkes için bağlayıcı, dolayısıyla adalarda alınan Ukome kararı adaların tamamen yaya alanı olduğu. Yani bir taşıt trafiğine açık değil adalar, dolayısıyla bunların tamamını düzenleyebiliriz ama şimdi ondan bahsediyordum. Yani Haziran ayında bütün bu elektrikli araçların kaldırılmasına yönelik kararı alan yine büyükşehir belediyesi bunun uygulamasının sadece biraz daha yumuşak geçişli olacağını söylemeye çalışıyorum. Farklı bir şey söyleyemiyorum aslında. Daha sonra belediyenin ya da kamu elindeki araçların yine elektrikli araçlara dönüştürülmesi hız sınırı koyulmasıyla ilgili önlemler yavaş yavaş geçiş süreciyle beraber olacak. Bu konuda farklı bir

şey söylemiyoruz ama Ali Bey'in de kabul ettiği gibi bazı alanlarda ihtiyaç var. Mesela nasıl plajların deniz motoruna ihtiyacı varsa ya da oradaki işletmecilerin oradaki bir ürün tedariki için elektrikli araçlara veya yük taşıyan araçlara ihtiyacı varsa öncelikle bunları planlamak çözmek ve ondan sonra onlara yasak getirmek gerekiyor. Bizim zorla, arkadaş yasaktır bu, deme gibi bir perspektifimiz yok, bunları çözmek lazım. Bir yeri yayalaştırmak için ki ben 15 yıldır bir yerleri yayalaştırıyorum, ilk çözülmesi gereken şey oradaki ihtiyacın karşılanmasıdır. Biz önce o çarşıdaki ihtiyacı karşılayalım ondan sonra yasağı getirelim perspektifindeyiz. Bu da bugünden yarına olabilecek bir şey değildir, biraz çalışarak olabilecek bir şeydir. Tabi ki biraz önce de söylediğim gibi bizim birinci önceliğimiz yaya, yayanın doğru ve rahat hareket edebilmesidir. En son saydığım elektrikli araçları (bunları bir şekilde sınırlamayı çalışıyoruz tabii ki) orada korumak gibi kesinlikle böyle bir düşünce yok. Yanlış anlaşılırsa düzeltelim, bunları kaldırmak perspektifimiz ama engelli alanlar var bunlara sınır getirmek gerekiyor, ihtiyacı olanların ulaşması gerekiyor sadece bunu söylemek istemiştik.

Derya Tolgay: Adayı lütfen diğer 38 ilçe gibi düşünmeyin ada adadır ve sürdürülebilir şehirler konferanslarında her zaman ileri Avrupa şehirlerinin belediye başkanları gelir. Biz şehirlerimizi yayalaştırıyoruz ve ağaçlandırıyoruz elimizde halihazırda böyle bir yer var ve yasaklanmaya ihtiyacı yok, burayı adayı özel bir yer olarak değerlendirin.

----: Derya Hanım burada farklı şeyler söylenmiyor aynı şeyleri söylüyoruz ama bir geçiş döneminden bahsediliyor. Bunu aşamalı olarak geçirmek gibi bir perspektif sunuldu. Bunu veri olarak alalım ve takibini yapalım derim.

Özcan Biçer: Biz sizi gayet iyi anlıyoruz, çok uzun zamandır bekleyen sorun bunlar. Yeni dönem de çok şeyi etkileyecek dolayısıyla söyleyeceğiniz çok şey var. Haklısınız ama daha birinci konuyu yani ulaşım konusunu konuştuk biraz derleyelim toparlayalım.

İsmail Hakkı Durmuş: Konuyu engelleyeceğiz diyoruz ama benim bildiğim bunun uygulayıcısı Emniyet Müdürlüğü, orada bir koordinasyon var mı?

Özcan Biçer: Bu konuyu Engin Bey'e ve Utku Bey'e sormak zorundayım çünkü bu konu hakkında fikrim yok. Büyükşehir tarafında Valilik üzerinde bir koordinasyon var fakat Adalar bazında bilmiyorum.

İsmail Hakkı Durmuş: Zaten Ukome'de iki biriminde yetkilileri var da şuan yürütme yetkisi emniyette diye biliyorum, yanlış mı biliyorum?

Utku Cihan: Ukome kararıyla alınan bir karar ve burada alınan kararlar bütün kurumlar için bağlayıcıdır. Bunun yanı sıra adalarda yapılan her işlemin Valilikle ve Kaymakamlıkla doğrudan birebir iş birliği ile yürütülmektedir.

İsmail Hakkı Durmuş: Yetki kimde? Şu anda Emniyet Müdürlüğü bireysel akülü araçlar için topluyorum derse bşb bir şey yapabilir mi?

Utku Cihan: Meclis kararıyla adalarda ulaşım sisteminin çözülmesi bşb'de. Süreci valilikle beraber yürütüyoruz ama tabii ki emniyet Ukome kararına dayanarak kaldırabilir akülüleri fakat bu süreç hiç böyle gitmedi tamamen karşılıklı eşgüdümlü olarak süreç ilerliyor.

İsmail Hakkı Durmuş: Bir şey daha ekleyelim Ali Bey'in söylediği çok doğru bu araçların mevzuatsal altyapısı yok. Fiyatlandırma ile ilgili bir şeyler yapıldı ama açıklanmıyor. Bu karar meclis kararı ile mi çıkacak yoksa İETT ile mi?

Utku Cihan: İBB içerisinde bütün ücretlendirilmeye Ukome'de karar verirler.

-----: Toplu taşımada kullanılacak 14 kişilik araçlar belli saatlerde mi yapacak, tur yapanlar bunları kapatacak mı?

Utku Cihan: Normal İETT işletmeleri gibi 10 veya 15 dakikada bir belirli periyotlarla çalışacaklar, talebe göre azaltılıp artırılabilir. Talep bazlı taksileri istenilen zamanda kaldırabilirsiniz. Toplu taşıma araçlarına hop on/hop of sistemi düşünüyoruz kartlı sistemle ayırıyeten.

-----: Peki, toplu turist getiriliyor, 20 tane Arap turist getiriliyor bu araçlar 14 tane aldığı için iki üç tane kaldırdıklarında adalardaki vatandaş için öncelik nasıl olacak? İkincisi Covid-19 döneminde bu araçlar 14 kişiyi dolduracaklar mı?

Utku Cihan: Covid-19 döneminde dolduramayacaklar, minibüs gibi değerlendirilecek. Turistler için genellikle taksi kullanılması öngörüldü daha çok adalılar için toplu taşıma kullanımı öngörüldü, tabi isteyen kullanabilecek.

Özcan Biçer: Kapasite ile ilgili not düşmek istiyorum arkadaşlar. Her ne kadar getirilen kapasite sosyal mesafe tanımlamaları getiriyorsa da aslında aile olan insanlar için çok geçerli olmuyor. Ulaşımında bunun %50 olacağını zannetmiyorum, bir süre sonra altmışlara ve yetmişlere geçilebilir. Ulaşımın alakalı soru var mı? Ulaşımın alakalı katkıları için Utku Bey'e teşekkür ederim.

Utku Cihan: İzin verirseniz sonraki toplantım için hazırlık yapmam gerekiyor.

Özcan Biçer: Şimdi ikinci konuya gelelim arkadaşlar. İlk konu ulaşımın alakalıydı önümüzdeki hafta bu konuyla alakalı geri dönüş yapılacaktır.

-----: Özcan Bey, deniz ulaşımı ile alakalı şehirden geliştire Covid-19 döneminde bir kontrol olacak mı?

Özcan Biçer: Ölçüm yapılacak. Kontrollü olması bekleniyor.

-----: Peki bu kimin görevi olacak?

Özcan Biçer: Polisler kontrol sağlıyor fakat bşb kendi zabıtasını da koyabilir, duruma göre salgın döneminde kolluk kuvvetleri de görev yapacak.

-----: Plajcılarla yaptığım görüşmeden aldığım görüşleri iletıyorum size; denetlenebilirlik konusunda ciddi soru işaretleri var. Özellikle plajların merkezden uzak olmasından dolayı sorun var. Sosyal mesafe nasıl denetlenecek? Mesela adam plaja geliyor ben kapıdan kapasitem dolu diye nasıl çevireceğim? Nasıl bir önlem alınmalıdır?

Özcan Biçer: Arkadaşlar bu sezon hepimiz dijital platformların geliştiğini göreceğiz. Salgın bitmiş değil sadece salgınla yaşamın ilk sezonunu yaşayacağız ve bu yaz bu soruların cevapları gelişecek. En azından salgın 2021 sonuna kadar sürecek gözüküyor. Sonrasında kalıcı hale gelir mi bilmiyorum ama insanlarla kontrol değil de termal kameralarla kamera üzerinden yapay zeka uygulamalarıyla kontrol yapılması gerekir. Yurt dışındaki uygulamalardan gördüğüm üzere rezervasyon sistemleri bütün tesisler için geçerli olacak gibi gözüküyor.

Derya Tolgay: Rotayı, özellikle Viranbağ'dan sonra insanların ulaşımının az olduğu ama en çok ormanlık olan yere rotayı tekrar gözden geçirebilir misiniz? Buraları kontrol etmek çok zor buralara insanlar mangallarını alıp geliyorlar, yangın riski gözüküyor. O rotayı tekrar gözden geçirir misiniz?

Özcan Biçer: Haklısınız Derya Hanım, muhtemelen mesire alanları içerisinde sosyal mesafe planlaması yapmamız gerekecek. New York'ta parklarda spor yapan insanlar için işaretler konmaya başlandı görünen o ki bizim kullandığımız tüm sistemler sosyal mesafeye göre tekrar ele alınacak bunun kontrolleri kamera sistemleri yapay zeka ile olacak. Rotayı tekrar ele alacağız.

Derya Tolgay: Mesire yeri değil yalnız benim söylediğim alan baya bildiğimiz cengel.

Özcan Biçer: Cengelse eğer kapanacak oralar, kontrolsüz kontrol dönemi bitti.

Derya Tolgay: Aman çitleme yapmayın daha yeni program yaptık bununla ilgili yangınlardan kaçış için tehlikeli olduğu konuşuldu.

Özcan Biçer: Çitlemesek bile en azından kameralarla vs başka türlü denetim mekanizmaları konulabilir. Ulaşımla ilgili yeterli diyorsak Engin Bey'den kısaca adalarda kapasite ile ilgili mekanlar üzerinden yaptığı testi dinleyelim.

Engin Çelik: Evet yaptık, onu yapan arkadaşlardan biri olan Onur da burada. Zaten ortalama %35'le %50 arasında kapasite kaybı yaşanacak. Restoranlarda yaptık bunları ve hepimiz belli kayıplara razı olacağız.

Özcan Biçer: Peki %50 döndürüyor mu ekonomiyi?

Engin Çelik: Yani şöyle, herkes tabi kira ödüyor ve kiralar gayet yüksek ve bu pazarlıklar da yapılmadı henüz bunu süreç belirleyecek. Süreçte mülk sahipleri işletmeciler herkes üstüne düşeni yapacak gibi görünüyor.

Özcan Biçer: Peki sizce belediye başkanının mülk sahiplerine yönelik tavsiye niteliğinde yönlendirmesi olabilir mi?

Engin Çelik: Bence böyle bir tavsiyeye gerek yok. Yani tüm dünya pandemiden yıkılıyor, herkes işin farkında ve nihayetinde ekonomi var. Başta herkes kaybetmemek için savaş verecek. Belediye buna faydalı olmaz, süreç rutine dönecektir. Adada sunulan hizmet kalitesi düşüktü belki de bu süreç hizmet kalitesini artırabilecektir. Çok da belediye ayağı ile yapılacak bir şey değil. Fakat pandemi sürecinde işgaliye parası alınmayabilir. Biz daha çok hijyen koşullarında, uyulması gereken denetimlerin yapılması noktasında etkin olacağımıza inanıyoruz. İşletmecilerin birçoğu zaten bilinçli olduğundan koşullara uyacaklardır. Biz gerekli denetlemeyi de yapacağız. İzninizle ayrılmak istiyorum. Teşekkür ediyorum üstümüze düşeni yapmaya hazırız. İyi günler.

Özcan Biçer: Teşekkürler, çok sağ olun. Restoranlarla ilgili geçen hafta bir genelge yayınlandı sosyal mesafe ile ilgili konuşuldu tabi şu belli değil; grup olduğunda nasıl olacak, bireyselde nasıl olacak. Kapasite açısından esnek bir durum gözüyor. Genelgede ilgimi çeken bir konu klima konusuydu, Klima kullanımı yasaklandığı zaman kapalı alanlarda sorun yaşanacak. Sadece klima değil klimalı aletler konusunda da yasak gelecek gibi duruyor. Adalarda bildiğim kadarıyla bahçe kullanımı olduğundan bu iyi bir şey. Bunun dışında sizin yeme içme alanlarıyla ilgili araştırılması gerektiğini düşündüğünüz konu var mı, genel itibarıyla %50 kapasitede bunlar çalışabilir.

----: Benim gördüğüm kadarıyla 1,5 metre 1 metreye düşürülmüş durumda ve beklediğim önlemler genelgede yok. Son derece rahat metinler görüyorum.

Özcan Biçer: Başka yorum yapacak var mı arkadaşlar?

----: Ben birkaç arkadaşla bu konu hakkında görüşme yaptım. Şu an adayı iki bölümde incelemek gerekir; bir tanesi çarşı. Alan olarak küçük, mekanlarda fazla masanın bulunduğu, masa mesafelerinin çok olduğu hakkında konuşuldu; kiraların yüksek olduğu konusunda konuşuldu. Bir süreç aslında başladı, restoranların birçoğu bu sene çalışmakta hayır görmüyorlar çünkü işletme giderlerinin fazlalığını öne sürüyorlar bu yüzden hiç çalışmamak belki daha iyidir diyenler var. Büyük ihtimal çarşı ve küçük mekanlar bu seneyi en az zararla atlarmaya çalışacaklar gibi gözüküyor. Diğer kesim kır gazinoları. Büyük alanları bulunan bu mekanlarda sorun hemen hemen yok gibi gözüküyor.

Diğerlerine göre hem ödedikleri işgaliyeler hem kiralar makul gibi gözüküyor. Ne hijyen, ne sağlık konuşabildik, biz bittik diyen, can derdinde olan bir kesimle görüştüm. Durum buydu, teşekkür ederim.

Özcan Biçer: Ben teşekkür ederim, şimdi İstanbul'un başka bölgelerinde de testler yapmaya başladık adalar aslında belli bir açıdan şanslı kır bahçesi tarzında olanlar, dış mekanlarda olduğundan etkilenmiyorlar. İstanbul'da kapalı alanlarda özellikle hiç bahçesi olmayan esnaf zor durumda görünüyor. Klima işi tehlikeli ve masaların yayılabileceği alan yok, biz burada özellikle yurtdışında Londra gibi belediyeleri izliyoruz. Pandemi sürecinde sıkıntıya girecek insanlara acaba belediye olarak yakınlarında medyan, yeşil alan kenarlarında böyle bir fonksiyon kazandırabilir miyiz diye bakıyoruz. Adalarda çarşı içerisindekilerde de bu sorun var anlaşılıyor, onlar da sosyal mesafeye uygun test edildiğinde ne çıkacak ona bakılabilir. Diyelim ki çarşı içerisinde mekanlar kötü ve sıkışık, ben içeride kimsenin oturacağını düşünmüyorum ve klimalar çalıştırılmazsa da oturmazlar. Dolayısıyla kapasite yüzde sıfıra düşer. Eğer bahçe yoksa soru şu, acaba bu insanlara adanın başka yerlerinde servis yapabilecekleri bir yerde bir yer tahsis etmek doğru bir düşünce midir?

----: Yanlış bir düşüncedir. Her yer işgal edilmiş durumda zaten. Ada alan olarak sınırlı bir yer ve zaten buralarda sınırlar sonuna kadar kullanıldığı için böyle bir izin bir kişiye verilse bile hakka dönüşür. İkincisi adalılar ve yayaların da hakları var. Zaten suistimal edilmiş durumda ve böyle yapılırsa bütün ada restorana dönüşür ve bu bir daha geri döndürülemez. Tam tersi işgaliyeleri ve ruhsatlarıyla sınırlı başka çözümler bulmalarına çözüm bulmaları lazım. İş modellerini tekrar gözden geçirebilirler ve çözümler üretebilirler ve boş kalan günlerini değerlendirebilirler. Ben de bu konuda birçok çözüm getirebilirim istenilirse ve hatta bir öneri geliştirdim. Paylaşılan sorumluluk diye bir çözüm geliştirebiliriz. Madem bu kurallar tavsiye niteliğinde ve ihtiyaç dahilinde çatlatılabilir o zaman makul ve anlaşarak herkesin birbirini destekleyerek bulacağı çözümlere ihtiyaç var. Hem işletmeyi batırmayacağız hem de modeli biraz farklılaştıracağız, zaman kullanımını değiştireceğiz. Örnek veriyorum, bir masa beş saat kullanılmayacak ve her işletme kendi kapasitesini beyan üzerinden kendi belirleyecek, müşteri de kontrol edebilir. Çok boyutlu bakmak lazım buna, bunun için restoran sahibi arkadaşlarla oturulup çözümler üretilebilir. Karamsar olmalarına gerek yok, yeter ki açık olsunlar.

Özcan Biçer: Bu sistemlerin geliştirilmesi gerekecek bir üst bakışla farklı modeller geliştirmek lazım, geliştiremezsek ekonomiler daha çok hasar alacak zaten.

-----: Burada restorancı arkadaşlar da var onlara neden söz vermiyoruz?

Özcan Biçer: Buyursunlar.

-----: Merhabalar, öncelikle bu saate kadar ulaşım konuştuk ama büyük bir kısım otelci, bisikletçi ve restoranla ilgili bir şeyler konuşamadık. Şöyle bir şey var adaya az insan gelsin ama herkes ayakta kalsın konusu imkansız bir şey ama yetmiş gündür kapalı olan insanlar var ve geriye kalan süre çok kısa, iki aylık bir periyot kaldı. Deminden beri konuşulan çok konu var, işte sayı azaltılsın, insanlar gelmesin, bizde sağlığımızı kaybetmek istemiyoruz vs. ama biz 15 kişilik bir işletmeyiz ve 15'ini birden kaybedebiliriz. Aslında bunun farkında değiliz otellere gelecek insanlar bize de gelecek biz ne yapacağız asıl bunlara gelmemiz lazım.

-----: Söz alabilir miyim? Bence şöyle bir şey var; az insan gelsin, yeterli olmayacak gibi bir şey var. Bence az insan olacak, her şey kötü olacak diye bir şey yok. Bence adaya gelecek insanlar çok harcama yapacak insanlar olmalı ki esnaf ayakta kalsın. Her kesimden insanlar gelsin ama esnaflardan harcamalarını yapsınlar.

----: Adaya çok fazla insan gelsin demiyoruz ama adaya az insan gelmesi de çözüm değil.

----: Değil ama Covid-19 dolayısıyla kısıtlamamız gerekiyor. Bence konuşmamız gerek şey şu; bizim birçok misafirimiz size geliyor, yemeye mesela ve restoranlar otellerle anlaşabilir, değişik şeyler de düşünebilir.

----: Bir de şöyle bir şey var, Büyüka'da çok fazla esnaf arkadaş var. Sizi, biz büyük sıkıntı yaşamayız ama çarşı içerisindeki yer sorunu olan işletmeler bu sezonu çıkartamaz, çıkartsa önümüzdeki sezonu çıkartamaz. O zaman toptan değişim lazım, rol model lazım. Turizm planımız yok, eylem planımız yok. Mesela Bozcaada yaptı, Alaçatı yaptı, yani biz nereye gidiyoruz bunun farkında değiliz. Bugün evet, faytonlar kaldırıldı, bir adım atıldı ama bir sonraki adımın gelmesi lazım. Adaların değişmesini istiyorsak planlı olması lazım ve kimseyi üzmeden ve kırmadan olması lazımdır. Bisiklet kiralamacılar gibi birçok işletme var, onların da bu adada olduğunu bilmek lazım yani adaya kimse gelmesin diyerek ilerleyemeyiz.

----: Az ama öz müşteri gelsin hepimizin yararına olan müşteri gelsin ve birbirimizle daha çok el birliği ile çalışalım.

----: Büyükşehir bizimle görüşme yaptığı zaman kimi baz alarak yapıyor? Şahıs olarak görüşüyor, bundan sonraki süreçte dernekleşme ile görüşmek lazım. Adalarda dernekleşme oluşması lazım.

Özcan Biçer: Alaçatı Turizm Derneği ile İstanbul Turizm Platformu olarak iletişim halindeyiz. Dediğiniz doğru adalarda öyle bir yapı yok. Sizin kendi içinizde kendi haklarınızı, kendi vizyonunuzu oluşturacağınız ortak davranış biçiminiz oluşmamış daha. Alaçatı'da belediye meclisiyle bir toplantı yaptık ve verdiğim fikirler sonucunda bu hale geldi. Kişisel olarak bunu övünmek için söylemiyorum. Doğru konumlanırsanız şu ana kadar yaşadığınız sorunların çoğunu çözme şansınız var. Hanımefendi doğru söylüyor. Kişi sayısı değil nitelik önemli; sizin fiyat politikalarınız, sunduğunuz hizmetler bunu belirliyor. Eğer Araplara göre suyun iki lira olup da herkesin gelebileceği bir norm sunarsanız onlar gelir. Yanınızda on altı milyonluk bir şehir var ama insanlar Alaçatı'ya gidiyorlar. Burada bir sorun var.

----: Burada avantaj olduğu kadar dezavantajda var. Farklı bir destinasyonları var. Mesela Kartal'dan bir akbille adaya gelecek adam Bozcaada veya Alaçatı'ya gidemiyor bunları göz önünde bulundurmak lazım.

Özcan Biçer: Bizim potansiyellerimizi gözden geçirmemiz, hangisini doğru kullanıp kullanmadığımızı görmemiz gerekiyor ve siz bunları başaracak inanlırsınız.

----: Özcan Bey, 5 liraya tavuk döner satılan yerlere belediye ruhsat verirse olacağı budur.

Özcan Biçer: Doğru söylüyorsunuz. Pandemi döneminde riskler olduğu gibi potansiyeller de var yani krize potansiyeller anlamında bakabilirsiniz yapamadığımız değişiklikleri yapabiliriz. Siz adalarda bir platform kurabilir misiniz? Hepinizin bir araya geldiği, birlikte hayal kurabileceğiniz, belediyeye vesaire yarın birlikte konuşabileceğiniz bir yapınız var mı?

----: Var, tabi her zaman.

Özcan Biçer: Yani bunu daha önce konuştuk ama nasıl bir yapıyla devam edeceğiz? Bireyler olarak devam etmeniz durumunda diğer bireyler rahatsızlık duyacaklar, toplantıya ben niye katılmadım diye bir şey çıkmasın ortaya. Buraya resmi dernek değil ama en azından platform ismini koysak ve sizin gibi düşünen, çalışan insanları bir araya getirsek bu süreci daha verimli atlatabilir miyiz diye düşünüyorum.

-----: Turizmcilerin arasında yani otel restoran vs. şunu da fark ediyorum, biz genel olarak adanın değerinin farkında mıyız acaba? Yani bu adada biz böyle bir ortamdayız ki değerimiz var ki ortada aslında birçok farklı turizm yerlerinden öndeyiz. Bunun da bir kalitesi ücreti var bunu göz önünde bulundurursak farklı yerlere gelebiliriz. Neyimiz var ve nasıl kullanabiliriz diye düşünmeliyiz.

Özcan Biçer: Aranızda bence bunun bilincinde olanlar var ama bunu toplulaştırırsak daha etkili olabilir.

-----: Buradaki temsilciler aslında kendi sektörlerinin temsil eden insanlar yani böyle bir çalışma yapıldı ben niye katılmadım diyebilecek insan yok aslında. Mademki İstanbul Platformu Büyükşehir'e bağlı ama doğrudan bağlı olmayan yani bir organik bağ içerisinde hareket eden bir yapıda aynı şekilde adalar içerisinde oluşturulacak platform da Büyükşehir'in platformuna bağlı olarak oluşturulabilir, Büyükşehir'den alacağı destekle birçok kapıyı açabilir.

Özcan Biçer: Ben size destek olurum yani Adalar Belediyesi ile de yapabiliriz, büyükşehirde de ben size her türlü desteği sağlarım. İskelenin üstündeki mekanda böyle bir yer oluşturulabilir. Sizin tarafınızda siz biraz daha birlik içerisinde olabilirsiniz eğer. Çünkü benim dönüp oradaki insanlar ciddi istiyorlar, ben de buna kefil olabiliyorum diyebilmem lazım.

-----: Daha önce Onur Bey'in dediği gibi kaliteli insan gelmesi çok önemli adaya. Büyükada Princess oteldeyiz ve burası misafirlerin birebir direk giriş yaptığı bir yer. Benim en çok karşılaştığım sorulardan bir tanesi ada gibi turizm açısından çok önemli bir yerde bir turizm ofisimiz yok. Bizim turistler buna şaşıyor. Bu birinci kayıp onun yanı sıra kaliteli misafirlerin gelebilmesi için ulaşımı bazen ücretsiz yapıyorlar ve siz bunun önüne geçemezsiniz. Bir yerde eski bir yazlıkçı olarak söylemek istiyorum adanın çok güzel ve kaliteli dönemlerini hatırlıyorum, inşallah bu pandemide biraz daha seçici olmasını, iyiyeye gitmesini umut ediyorum. Teşekkür ederim.

----: Özcan Bey burada yerel yönetimlerin restoran meselesine biraz daha farklı bakılması gerekiyor. O da şu, mevcut işletmelerin sorunları bakımından bakarsak yanlış olarak bakarız. Bizim şuna bakmamız lazım, restoran ve bu tip işletmeler hangi nitelikte ve kalitede olmalı? Mesela adada bir Facyo örneği vardı, İstanbul'da sayılı restoranlardandı. Onun garsonundan aşçısına kadar, masaların örtüsüne kadar hepsi dillere destandı. Şimdi Anadolu'da kebabçı yığını var, adada bunun düzelmesi lazım. Ben evime giderken garson beni çeviriyor, buyur ediyor. Adayı yüz karası tanıtan işletmeler var. Ben bir adalı olarak bundan fevkalade üzüntü duyuyorum. Çünkü adalar farklı bir yer. Eski kalitesine ulaştırmamız gerekiyor. Burada yönetimin düzenleyici olması lazım, adadaki işletmelerin istekleri doğrultusunda değil. Biz adayı nerede görmek istiyorsak, o görmek istediğimiz yerin niteliğine kavuşturmak için tedbir almak istiyoruz. İsteyenin gelip kebabçı açmaması lazım, ada farklı bir yer, eski haline gelmesi için mücadele etmemiz lazım.

Özcan Biçer: Doğru söylüyorsunuz mücadele etmemiz lazım, teşekkür ederim.

----: Bir şey eklemek istiyorum. Ben sizin kadar eski bir adalı değilim tabii ki ama gördüğüm şöyle bir şey var adalıların sevdiği mekanlar vardır ama adalıların da birazcık o mekanlara gitmesi güzel olur. Yan tarafta olup da iş alamayan mekanlar acaba bunlar nasıl iş alıyor ben ne yapsam da iş alsam diye düşünüp en azından kendine çeki düzen vermeli gibi bir şey olabilir, özellikle bu dönemde. Çünkü sanırım bazı mekanlar, kebabçılar diyebiliriz belki de, adalılar azaldığında insanlar dışarı çıkmıyor ve bu mekanlarında hizmet vermesi gerekiyor. O dönemde Araplar geliyor, adalılar onlara hizmet etmeye çalışıyor. Onları düzeltmek bizim elimizde olabilir.

Özcan Biçer: Peki şöyle bir şey yapsak nasıl olur arkadaşlar? Bu Covid-19 döneminde önümüzde bir takım standartlar konmuş, sonuçta gelecekte zabitanın bunları kontrol etmesi için mekansal plana

ihtiyaç var. Bundan 15 sene önce Beyoğlu'nda platform kurmuştuk o zamanlar beyaz zambak diye bir proje yapmıştık. Belirli hijyen koşulları vs. özellikleri taşıyan mekanlara belediye olarak beyaz zambak etiketi koymuştuk. Adalarda da kontrol edilen işletmeler ve standartlara uyan işletmeleri diğerlerinden ayırarak böyle bir çalışma yapsak nasıl olur?

-----: Bu beyaz zambak zaten mobilize olarak da tüketicinin görüşünü almak adına iyi bir projeydi ama acaba bu normalleşme sürecinde atılması gereken bir adım mı?

Özcan Biçer: Şu anda daha kolay aslında. Zaten şöyle bir problemimiz olacak; bu işletmelerin hangisinin sosyal standartlar dahil bir kontrolü olması gerekecek, tuvaleti olmayan bir işletme salgın sürecinde nasıl olacak yani bir durum var bunlarla ilgili.

-----: Adalarda Mimoza olabilir adı.

Özcan Biçer: Evet, Mimoza daha güzel olabilir.

-----: Bence fikir olarak güzel ama buna biraz çok yönlü bakmamız gerekiyor. Belki eğitimsel bir şey de güzel olabilir. Bakalım kimler böyle bir şeye adım atar, açıktır? Önemli olan işletmecinin böyle şeylere açık olmasıdır. Böyle çok yönlü çalışmanın tam da zamandır aslında.

-----: Ben işletmecilerin açık olmadığını düşünmüyorum. Her şeyin birbirini tetiklediği bir süreç, hiçbir şey tek başına olmaz. Sarı mimozayı diğer parçalarını yapamazsak yapamayız. Müşteriye de geri bildirim fırsatını vermek lazım. Her şeyde çok parça var, burada performansı neye göre ölçeceğiz bir arada düşünmek lazım. Her şeyin vizyon ile olması gerekiyor. Biz önce bir karar veririz, ben bu dönemin bizim için bir fırsat olduğunu düşünüyorum zaten zorunlu, bunun için de bir önerim var. Sorumluluğu herkese paylaştırıp sonunda da bu kurallara en iyi uyan işletmeleri takip edip ödüllendirebiliriz. Bunlar üzerinde çalışılacak konular. Çalışanların da en temiz işletmede çalışıyor olmak gibi bir avantajı olacak, sürdürülebilir bir işletmede çalışıyor olacak. Sadece hava güzel olduğunda çalışan değil on iki ay çalışan işletmeler haline dönüşebilir. Dünyada çok güzel örnekleri var, bu konuda da siz bilgi ve deneyim olarak çok birikmişsiniz. Biz adalarla ilgili bundan önce turizm geliştirme merkezi diye bir proje yaptık. Tanışma ofislerini kurduk bu vizyonun her yerde olması lazım, yerel yönetimler dahil olması lazım. Paylaşılan vizyonun olması lazım. Bu işten hep birlikte çıkacağız, işletmeleri tek başına bırakmamak lazım. Bunların hepsinin az önce söylediğimiz üst bakışla olması lazım.

----: Özcan Bey biz daha restoranları tam bitiremedik konaklama sektörüne hiç girmedik bunlar için ayrı bir toplantı mı düşünüyorsunuz tekrardan?

Özcan Biçer: Yani şu anda zamanı baya kullandığımız için eğer uygunsanız yarından sonraki güne bir toplantı daha yapabiliriz?

-----: Ben o zaman hakkımı o güne bırakıyorum.

Özcan Biçer: Benim zamanım var arkadaşlar.

----: Konaklama devam edebilir mi?

----: Şimdi tabi Covid-19'dan bakarak konuşuyoruz. Adalarda yaklaşık 55 tane konaklama tesisi diyebileceğimiz işletme var. 15 tanesinin 5 odadan az odası var. Bu işletmelerin ve bu 55 tane tesisin olsa olsa 4-5 tanesinin turizm belgesi var. 50 tanesi belediye belgeli ve bu toplam 55 tesisin oda kapasitesi 1040 civarında 2 tanesi beş yıldızlı otel ama tüm bu kapasite 55 tesise dağılmış durumda. Şimdi Covid-19 salgını tehlikelerini, yarattığı problemleri tartışırken şu konu vahim şekilde karşımıza çıktı. Demin dediğim gibi 25 tane tesis 10 odadan az hatta bunların bazılarının kışın bekçisi bile yok,

anahtar vurulmuş. Şimdi bu tesislere neye göre otel pansiyon ruhsatı verildi? Şu anda tam Çankaya Caddesi üzerinde bir tane ev var ve üstüne şu anda otel tabelası çakıyorlar. Bildiğiniz iki daireli ev yani bu ruhsat neye göre veriliyor? Şuraya geleceğim, Covid-19 salgınına karşı mücadele için bir kere bu tesislerin hijyen bakımında gözden geçirilmesi lazım, mevcut işletmelerin yarısı için bir genelge ile kontrol yok. Dolayısıyla hijyen açısından, gerek mekan gerek personel hijyeni bakımından bu ruhsat veren birimle birlikte bu işin yapılması lazım çünkü o ruhsatı veren birim buraları denetliyor ve hangi kriterlere göre denetliyor? Elimizde sadece Turizm Bakanlığı'nın çıkardığı genelge var ve tüm konaklama işletmelerine yolladık, belki atlanmıştır diye bir kez daha yolladık. 3 günlük süre içerisinde hangileri okudu çok kestiremiyoruz. Ben bu noktada sözü aramızdaki otelci arkadaşlara bırakacağım. Sorun şu ki gerek mekan gerekse personel hijyeni için önce şu 25 küçük yeri gözden geçirmek gerekiyor. Yani onlar genelgedeki kuralları yerine getiremeyebilir ama en azından gelen yolcunun ateşini ölçmeleri, odaların temizliğini yapmaları gerekir. Bunu tartışacak veya denetleyecek bir düzen göremiyorum.

-----: Arkadaşlar katkı yapmak isteyen var mı?

-----: 1 Haziran'dan itibaren biz bu sorunla yüzleşeceğiz, yaklaşık 5 günümüz var. 5 gün sonra insanlar adaya gelecek ve onlara hazırlık yapmak gerekiyor. Bunu, bu süre içerisinde yapmak mümkün değil. Biz Covid-19 adalar danışma kurulunda konuştuk, bir önerim olmuştu; tüm işletmelerin bir incelemeden geçirilip Covid-19'a hazırlık için neler gerekli diye bir envanter çıkarılması lazım ki o şartlar kontrol edilebilinsin. Anladığım kadarıyla çok iş yükü getirecek iş değil. Bir envanter çıkarılır ve denetimin nasıl yapılacağı gösterilir. İkincisi de denetim sırasında işyeri sahipleri ile denetleyen kurum birebir yüz yüze gelirler ve problemlerin çözülmesi daha kolay olur. Plaj işletmeleri 500 kişilik yere 251'inciye nasıl geri çevireceğiz, demişti. 501'inci geldiğinde nasıl geri çeviriyorsa öyle geri çevirmesi gerekiyor. Aslında bir ayak sürmeye işaret ediliyor gibi görüyorum ben. Biz direk normale geçmiyoruz normalleşme sürecinin ilk adımını atmaya çalışıyoruz aslında dört aşama bu normalleşme süreci. İkinci adımda yaklaşık 16 hafta boyunca Covid-19 vakaları toplumda artmasa üçüncü basamağa geçilecek ama ne yazık ki beklenen olmazsa ve adalar bir pandemi merkezi olursa, arkadaşlar bahsetti, 15 çalışanın maaşını vermem gerekir ama böyle bir durumda pandemi merkezi olursak ada tamamen kapanabilir. Yaşadığımız süreç yeniden önümüze gelebilir. Sonuçta normale geçmiyoruz. Normalleşme sürecinin başındayız ve adımlarımızı kontrollü atmamız lazım. Denetleyici kuruma burada iş düşüyor ve bu kurum belediye. Çok geç kaldık iş planı yapmak lazım bir an önce, teşekkür ediyorum

Özcan Biçer: Katkılarınız için çok teşekkür ediyorum.

-----: Bu vesile ile herkesin bayramını kutlarım. Kısa kısa birkaç başlıktan bahsetmek istiyorum. Çoğu işyerleri tuvaletsiz artı ulaşım konusunda elektrikli araçları kısım kısım kaldıralım desenez bile en büyük sıkıntıların başı bu. Bir de seyyar satıcılarla ilgili karakolun altındaki sokakta, Sayın Farsakoğlu döneminde el sanatları olarak açılan sokakta, el sanatlarıyla bağdaşan bir durum yok. Normal esnafın önüne dükkanlar diktiler, verdiler esnafa 500 lira para, tezgahtan alıyorlar. Orada senelik kirası 100-150 lira olan esnaf var aynı işi yapıyor ve sizden ricam bu işgalyeler konusunda benim önerim şu büyükşehrin bu adalı esnaflarla bir tarafsız komisyon kurması. Bu süreçte bir tarafsız komisyon kurulup bu konularda denetleme yapılması gerekiyor.

Özcan Biçer: Teşekkür ediyorum, not alıyoruz.

-----: Özcan Bey ben de buna ek yapmak istiyorum. Adalılar, işletme sahipleri, turizm odaklı platform dediniz evet bu epeydir adalarda konuşulan konu ama öteki taraftan politikayı etkin kılmak ve denetlemek yani işin yerel yönetim tarafı ve yerel yönetim tarafının ne yapabileceğidir. Burada tüm konuşulan konularda hem İBB hem Adalar Belediyesi olarak denetim nasıl olacak? Sadece burada

sivillerin platform kurulması değil somut adımların atılması gerekiyor. Belki bu konuda sizin söyleyeceğiniz düşündüğünüz adımlar vardır, belki dört gün sonra uygulamaya geçecektir bilmiyorum biraz o tarafını da duymak istiyorum.

Özcan Biçer: Ben bütün samimiyetimle şunu söyleyeyim genelgeleri kaotik buluyorum. Bunu konuşalı 10 oldu 15 gün içinde biz verileri üst üste koyalım, kendi aramızda bir test yapalım. Zaten genelgeler kimin denetimi konusunda sorumlu olduğunu, devletin merkezi birimlerinin hangi sahalarda sorumlu olduğunu, kalanın da belediye olarak yorumlanacağı bir norm tarif ediyor. Yani denetimle ilgili bşb kendisiyle ilgili ulaşım konularına müdahil olabilir ama esnafı ilgili durumla bşb'nin bir şey yapması mümkün değil. Çünkü belediye işletme belgeli esnaf, adalar belediyesi kontrolünde olmak zorundadır. Ancak bu yaptığımız çalışmalar ışığında bir yönerge gibi tüm ilçelere nasıl yansımali, kontrol nasıl sağlanmalı diye bir sosyal mesafe planı çıkacak, sanki mesire alanları için bir şey çıkacak ortaya. Yani onun dışında bir anda büyük değişimin tamamını karşılayabileceğimizi düşünmüyorum. En azından nerelerde sıkışacağımızı ön görmek istiyordum. Gördüğüm şu ulaşım konusunda %50 düşmemize rağmen kapasitemiz var. Biraz esnek olarak da kullanılabilir kapasiteye benziyor. İşletmeler tarafında %50'lik bir kapasite var. Yine bunun denetiminin Adalar Belediyesi'nin kontrolünde olacağı görülüyor ama biz onlara şöyle destek vermeliyiz; bu yaptığımız okumaları inanın bana Adalar Belediyesi'nde 10 okuyor. Bizim gibi sizin benim gibi 15-20 gün okuyup düşünecekleri bir vakitleri de olduğunu düşünmüyorum. Onların da günlük rutinleri var. Biz aslında onlara bunu nasıl yapacakları konusunda destek olacağız. Adalar Belediyesi mekanı nasıl test etmeli, bir sosyal mekanı planı olmadan zabita nasıl test edecek elinde cetvelle ölçecek hali yok müşteriler varken. Size sorduğum soru outdoor eating'le ilgili adalarda bir şey olmalı mı? Hayır diyorsunuz, ben de adalı olarak istemiyorum ama yine de bir iş planıyla küçük esnafı yakın tutmaya yarayacak bir düzenlemeyle yapabiliriz gibi görünüyor. Aslında bu konuştuklarımız belediye tarafından bulunabilir şeyler değil, bulgular da değil, sonuçlar da değil. Bizim görevlerimiz de zaten oturup bunun denetimini sağlamak değil biraz da moderasyonunu sağlamak biliyorsunuz. Dolayısıyla bşb tarafında biz üzerimize düşen ulaşım ile ilgili konuları daha aktif yapacağız ama diğer konularda biraz daha Adalar Belediyesi ile iş birliği yapıp onlarla birlikte bu işi nasıl geliştirebileceğimizle ilgili bir duruma geçeceğiz bu hafta sanki aksiyon planının bir kısmını Adalar Belediyesi topladığı zaman.

-----: Belki zabita desteği olabilir?

Özcan Biçer: Şöyle hıfzıssıhha meclisimiz var bizim valilikle biliyorsunuz bu tür işletmelerin Covid-19'la ilgili uyumlanma süreçleri takip edebilecek. Orada Büyükşehir Belediyesi'nin de birimleri var ama valiliğin de birimleri var. Bu aslında İl Sağlık Müdürlüğü, bizim kendi zabita birimlerimiz dahil bir ekip çalışmasıyla yani herhangi bir birim tek başına gidip kontrol edemiyor aslında. Hıfzıssıhha ekipleri geldiği zaman Covid-19'la ilgili bu genelge yürürlüğe girdikten sonra bu kontrolleri yapmak için valilik personeli olması gerekiyor, bşb zabıtası olması gerekiyor. Fakat yine de bu tür kurulların oturup da tüm İstanbul'daki işletmeleri dolaşması mümkün olmayacağına göre ben şöyle düşünüyorum; bu kurumlar olsa olsa pilot bölgelerde örnek izler yapıp birer defa nasıl kontrol edilebileceği konusunda ilçe belediyeleri bilgilendirecek, onların zabıtası ilgilenecektir. Ondan sonra yerinde ilçe belediyesi kontrolleri yapsın.

-----: Burada tabii farklı bir şey var; adalardaki zabita sayısının az olması, lokasyon olarak dört adaya dağılmış olması dolayısıyla zaten denetim problemleri yaşanan bir yer burası. Mutlaka özellikle bu Covid-19 döneminde bşb zabıtasının buraya daha fazla kadro ayırması lazım ve gerekçemiz de hazır. Yani bu salgın konusu temel gerekçemizi veriyor. Bu denetimi Adalar Belediyesi ile Büyükşehir Belediyesi'nin birlikte yapması lazım. Hatta belki bşb'nin daha fazla rol alması lazım buna Adalar Belediyesi'nin itiraz edeceğini sanmıyorum. Zaten yan yana duruyorlar yani iskele meydanında

büyükşehirin zabıta ofisi ile adalarınki yan yana duruyor. Dolayısıyla oraya daha fazla kadro takviyesi yapılabilir ve denetimin içerisinde büyükşehirin daha fazla rol alması gerekiyor.

Özcan Biçer: Halim Abi kaç tane yeme içme birimi vardır adaların tamamında?

-----: Yani toplam sayı 250 civarında.

Özcan Biçer: Yani 250 birimin kontrolünden denetiminden bahsediyoruz.

-----: Tarih konusunda 1 Haziran kesin mi?

Özcan Biçer: Şu anda öyle açıklanıyor.

----: Şimdi şöyle bir şey var adalar zaten 31 Mayıs'a kadar kapalı ve 1 Haziranda açılıp açılmayacağını kimse bilmiyor. Buna rağmen bir haftadır 1 Haziranda açacakmış gibi rezervasyonu açtık bir tek müşteri var. 30 odalı otelde 14 Haziranda bir kişinin rezervasyonu var. Yani 1 Haziranda açılır açılmaz sanki insanlar adalara doluşacak gibi bir şey de yok. Keşke 15 Hazirandan itibaren %50 kapasiteye ulaşabilirsek herkeste ona şükredecek sanki 1 Haziranda bütün oteller dolacak. Yok öyle bir şey.

-----: Zaten yeme-içme daha geç açılacak bildiğim kadarıyla Temmuz falan konuşuluyor, bilmiyorum doğru mudur değil midir ama daha duyduğum kadarıyla restoranlar ve kafeler daha geç açılacak yani 1 Temmuz diye konuşuluyor ama doğru olmayabilir.

-----: Kaymakamlığın 31 Mayıs'a kadar otelleri kapattığını açıkladığı gibi 1 Haziranda da açılacağını açıklaması lazım artık bu saatten sonra.

-----: Özcan Bey ben biraz bilgilendirme yapıyor muyum? Fakat adalılara çok gönül verdiğimi bilmenizi istiyorum. Şimdi adaya giriş çıkışlar tabi 1 Hazirandan itibaren normalleşiyor. Bu yeme-içme alanlarının ve otellerin serbestleşmesi manasına gelmiyor. Tahmini olarak 12 Haziran ile tedbirli olarak açılım başlayacak. Ön görüşümüz şu; tabi biliyorsunuz biz konuyu yakından takip ediyoruz, 12 Haziran gibi restoran işletmelerinin açılımlarından bahsediliyor. Bu restoran işletmelerinde masalar arasında 1,5 metre sandalyeler arasında 60 santimetre diye bir şey var. 15'i gibi de tedricen otellerin bir şekilde hizmet vermesi ön görülüyor. Tabi bu hazırlık süreci içerisinde Benan Hoca bir şeyden bahsetti; bu 5 gün hüviyeti otellerden veya konaklamalardan değil adalara artık giriş serbestliğinden kaynaklanıyor. Biz bir önceki Covid-19 toplantısında şunu konuştuk, herkesin elini kolunu sallayarak adaya geliyor olması konusunu. Mutlaka adaya girişlerde bşb'nin organize edeceği, Ulaşım Daire Başkanı arkadaşımız da burada sağ olsun, söyledi bir şekilde burada bir vazgeçirmek istemiyoruz ama burada güzel bir açılım da ortaya kondu. Her isteyen de gelebileceği bir ortam olmaktan da vazgeçirmeye gayret edebiliyor olmalıyız. Bunu sağlıyoruz. Tabi bu ateş kontrolü, bu işi %100 çözümüyor. Hiç ateşi olmayan bir sürü Covid-19 pozitif vaka da var, bunu da biliyoruz zaten. Adalarda ben baya bir toplantıya katıldım, hiç adaları görmeyen birisi olarak adalar konusunda yetkinliğim oluştu. Bu vektörle, mücadelenin başında olmam hasebiyle, adalardaki mücadeleyi yapıyorum Covid-19'da. Sağ olsun Halim Bey'in davetiyle katıldık oraya eşlik ediyoruz, bugün de turizmi sizinle dinledik ilk kez. Şimdi adalarda şöyle bir şeyi hissediyorum; bir açılım sürecinde işletmelerin ne yapabileceğine dair bir fikirleri yok. Oradaki yerel otoritenin de anladığım kadarıyla bu süreçte açıldığında nasıl denetleyeceği noktasında da bir fikir ve değer yargısı yok. Yani acaba hocam müsaitse ve diğer arkadaşlarda eşlik ederlerse bir checklist hazırlansa bu checklist de çok böyle katı tutumda olmasa? Çünkü Covid-19 pandemisinin doğru bir çözüm tarafı yok, onu size söyleyeyim. Yani doğru budur, doğru yapılırsa %100 mücadele edilir diye bir kavram yok. Bazı şeyler yapılarak bu risk daraltılabilir yani aşağıya çekilebilir. İstanbul'dan bildiğimiz bilgiler var İstanbul'daki rakamlar aşağıya doğru sönümleniyor. Bunun gerekçeleri olabilir onu da söyleyeyim, virüsler yaz dönemlerine girdiğinde etkileri azalabiliyor. Bunların her biri bir araya geldiğinde bir avantajlı durum var. Mesela ben

toplantıya girmeden Halim Bey'e bir iki tane görsel attım. Plaj işletmecisi arkadaşlar var mesela Halim Bey grupta paylaşırsa göreceksiniz. Bir düzenlemeye gidilirse konaklama tesisleri için bir checklist yapabilirsek bir şekilde Adalar Belediyesi ekipleri, biz bir şekilde destek olabilirsek; restoran alanlarında da ben biliyorum küçük işletmeler optimum kapasiteyi bir şekilde üstünde çalışılırsa güzel olur. Bir de güzel bir tavsiye vardı onu da söyleyeyim hanımefendi arkadaşlarımızdan bir tanesi tüm araçların ardi ardına limana girmemesi konusunda bir tavsiyede bulundu. O da önemli bir tavsiyedir hakeza insanlar 15 dakika aralıklarla limana giriş yaparlarsa alışverişleri de 15 dakika önce olur, yola da 15 dakika önce çıkarlar. Dolayısıyla bu mobilitenin arasında da bir şey oluşur, bir duraksama alanı olduğu için yayılım riski ve hızı biraz daha azalır. Adalar iyi bir yer ama ben de sizin tespitiniz gibi daha bütüncül hareket etme kabiliyeti oluşmuş bir yer olmadığını esas itibariyle görüyorum. Tabi biz bu toplantıların tamamını Halim Bey'in davetleriyle yapıyoruz, geçen hafta mesela bir su sporları kulübü başkanıyla görüştük. Orada da ortak ne yapılabilir, nasıl hareket edilebilir fikri yok. Burada adalar iyi bir örnek alanı, biz mesela bu vektör mücadelesinde ışığı adalardan yakacağız diye bir slogan başlattık. Adalardaki vektör mücadelesini daha önceden başlatmıştık, inşallah bu yazın sıkıntıyı daha az çekeceğiz. Ondan sonra da zaten kimyasal mücadeleden vazgeçiyor olacağız. Sizin işletmeleriniz açısından da en azından sivrisinek, sinek vs. vektör sıkıntısı da yaşamamış olacaksınız. Tavsiyem hoca başkanlık ederse bu anlamda bir checklist yaratılabilir. Böyle düşünüyorum, buna göre de hareket edilebilecek, bir şekilde yol yöntem çizilmiş olacak. Adalarda konaklama 15 Haziranda açılabilir tamamen fikren duyular bu normalleşme sürecidir. Şu an bildiğimiz en net konu adalara giriş çıkışın 31 Mayıs itibariyle serbestleşecek ama bu işletmelerin Haziran başında hayata geçmesi gerekiyor. Yani Haziran ortası gibi böyle bir planlama var. Bizim mesela r katsayısı dediğimiz gibi kat sayı var. Daha önce 1,56'ydi geçen hafta sağlık bakanı bunu 0,72 olarak açıkladı. Yani bulaşma oranında da düşüş var. Eğer bu sayı düşüyorsa bu saatten sonra nihayetinde sizlerin de işletmesinin ayakta kalabilmesi adına her şey serbest demiyorum ama ilkelere kurallara uyararak bu sürece başlamamız gerekiyor. Hazırına çok selamlar.

Özcan Biçer: Teşekkürler, çok sağ olun.

-----: Bir şey sorabilir miyim? Sivrisineklerle ilgili bir çalışma yapıyorsunuz yanlış anlamadıysam. İki üç senedir başımıza musallat olan bir sivrisinek türü var adada, hakikaten yaka silktik artık. Bununla ilgili bir çalışma olacak mı bu sene yani bu sineklerden kurtuluyor muyuz?

-----: Bizim bu bahsettiğiniz sivrisinek İtalya'dan geliyor ve baş belası bir tür. Biliyorsunuz sivrisinekler gece saldırır bunlar gündüz de saldırıyor. Bunlarla kimyasal mücadele etmek maalesef sorunu çözmiyor. Dünyaca ünlü bir hoca ile anlaştık. Sağ olsun bize bu konuyla alakalı bir yöntem de gösteriyor. İsmen de söyleyeyim Bülent Özten ismi Hacettepe Üniversitesi'nde, Dünya Kürsüsünde sözü olan bir hoca. Şimdi bu sene azaltılmış baş başa kalacağız. Ama biz bu mücadeleyi adalardan başlattık bilmenizi istiyorum. Sorun nerede onu da aktarayım size; normalde vektör durgun suda işler ama maalesef bu vektör diyelim ki toprağı ıslıyorsunuz toprak nemli kalıyor burada bile larva oluşturabiliyor. Şimdi bizim orada sabit ekibimiz var ve her hafta rapor alıyorum adalardan. Adalarda 8000 şuan faal yapı var 16.300 tane belirlediğimiz konakçı yer var. Kapalı olan meskenlere giriş müsaademiz olmadığından giremiyoruz. Girmeyi arzu ettiğimiz mekanlarda Covid-19 dolayısıyla kapalı, haklıdır insanlar. Dolayısıyla bu mücadele Covid-19 olması nedeniyle durumdan hallenmiş bir larva var karşımızda, onunla da mücadele ediyoruz bırakmadık. İl hıfzıssıhha kuruluna bir karar yazdık, karar talebi var. Kapalı meskenlere de gireceğiz. Lütfen süs havuzlarını, adalardan ayrılacağınızda kurutun, havuzlar dolu kalmasın çünkü bir bardak suda binlerce sivrisinek üreyebiliyor. Sürekli olarak sağa sola kimyasal atıp sizleri rahatsız etmeyeceğiz. Bununla daha olmadan mücadele edeceğiz, bununla sadece yazın mücadelede etmeyeceğiz. Artık 12 ay mücadele edeceğiz. Sevgili Özcan Bey biliyor, biz görevi yeni devraldık ve proaktif bir ekibiz yani aynen onun stili gibi çok yazı beklemeyiz

işin içine gireriz. Bu sene diğerinden daha daraltılmış ama seneye inşallah kökü kazınmış şekilde bir yöntem çizeceğiz bunu bilmenizi istiyorum.

-----: Bu çok güzel bir haber teşekkür ederiz. Yalnız konunun takipçisi olmak adına sormak istiyorum. Size nasıl ulaşabiliriz veya belediyede hangi birimdir bu?

-----: Efendim İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Sağlık Daire Başkanlığı'dır. Vektörle mücadele bizim görev alanımız. İsmim Bilal Yıldırım.

Özcan Biçer: Bilal Bey çok teşekkür ederim.

-----: Özcan Bey artık toparlayalım mı? Su sporları kulüpleri ile bir toplantı yaptık Adnan Hocam da burada şu anda galiba. Adada en hazırlıklı olan kesim su sporları kulüpleri. Adnan Bey isterseniz siz bu konuyla alakalı birkaç şey söyleyin?

Adnan Demir: Evet Halim Bey teşekkür ederim. Biz Su Sporları Kulüpleri ve Anadolu Kulübü olarak geçen gün bir toplantı yaptık. Bu kulüpler Turizm Bakanlığı'nın genelgesine uymak için baya bir mesafe aldılar onların şu anda beklentisi; birincisi açılış tarihleri ne olacak, ikincisi kim denetleyecek? Hangi kurallara göre denetleneceği belli değil dernekler masasına bağlı olmaları açısından. Biz Su Sporları Kulübü olarak büyük adada aldığımız tedbirleri şöyle bir sıralayabiliriz. Mesela ısıölçer bir kamerayı kulüp girişine yerleştirdik, ameliyathane girişindeki malzemeleri turnikelerimizin önüne koyduk, işte mesafeleri ayarladık şezlong, sandalye ve masa mesafelerini ayarladık ve bu yerlere bunları çiziyoruz, bütün musluklarımızı fotoselliye dönüştürdük, aşağı yukarı yirmiye yakın yere el dezenfektanı koyuyoruz. Sabunluklarımızı fotoselli olarak değiştirdik ve buna uygun yönetmelikte ne kadar bizi zorlayan konu varsa bunları buna uyarladık. Çocuk oyun alanlarını kaldırdık, personeli buna göre eğitiyoruz. Hijyen konusuna çok önem verdik, bir firmadan hijyen konusunda danışmanlık aldık ve uygulayacağız. Yönetmeliğin kurallarının hepsini aldık mesela Anadolu kulübünün bir önerisi olmuştu, kendi içimizde sağlık kurulu oluşturduk onu çalışmaya başlatıyoruz ve biz hazırlıklı olacağız. Benim işletmeler açısından bir önerim var, çok kısa dönem içerisinde Adalar Belediye Başkanlığı'mız bütün lokanta işletmelerini bir eğitim seminerine alınabilir, katılım zorunlu hale getirilir, mutfak hijyeni bakımından bilgi verilir. Biz de derine indiğimiz zaman gördük ki kullanacağımız malzemenin seçimine kadar çok ciddi konular var. Tuzlu su ile mi klorlu su ile mi temizleyeceksiniz gibi derinlemesine bilinmesi gereken şeyler var. İşte bu ufak işletmelere belediyenin hijyen konusunda bir günlük bir seminer düzenlemesinin doğru olacağını düşünüyorum hijyen açısından.

Özcan Biçer: Çok teşekkürler Adnan bey, belki Bilal Bey'in dediği gibi biz onu yapmak istiyoruz. Aslında bu Turizm Bakanlığı'nın kendi akredite edeceği kurumlar için hazırladığı bir checklist var. Buna benzer checklist'leri Bilal Bey'in dediği gibi bu tesislerin tamamı için yaparsak buna eğitim, dezenfeksiyon malzemesi dahil yapılacak işlemlerin ve bunların frekanslarının belirlenmesi dahil bir şeye çevirebilirsek o zaman belediyeler destek sağlamış hadi bakın arkadaşlar bunu böyle kontrol edeceksiniz ve öğreteceksiniz diye bir norm sağlamış oluruz bence. Şu anda en önemli şey bu normu oluşturmak çünkü üst üste binen bu şeylerin tamamını bir araya getiren yapı olmadığı için şu anda hepsi birbirinden parça parça kopuk olduğu için belediyelere bu tek bir kanaldan gitmediği için ve tüm belediyeler bunu aynı hassasiyetle izlemediği için sorun çıkıyor. Bence yapacağımız en iyi iş bu hafta bu checklist'leri tamamlayıp tüm bu konuları içereceği biçimde plajlar için yeme-içme işletmeleri için ve konaklama tesisleri için Adalar Belediyesi'nden başlayıp böyle bir normu ortak nasıl çalıştırabiliriz işidir? Zabita desteği gerekiyorsa zabita desteği dahil ne yapmamız gerekiyor, birlikte bu hafta bunu tespit edelim zaten çok vaktimiz de yok. Ben 1 Haziranda açılacak sanıyordum çünkü TÜROB, yanlış hatırlamıyorsam, 1 Haziranda açılacak demişti.

----: Aslında otellere kapanma diye bir şey yok biz aslında ada açıldığı an itibariyle tesislerimizi açabiliriz. Eğer hazırsak tabii ki hepimiz hazırlık aşamasında olduğumuz için muhtemelen bu ayın onunu zaten bulur ama aslında oteller için herhangi bir kapalı tutma gibi bir şey yok.

Halim Bulutoğlu: Bilal Bey su sporları ile ilgili bir şey var mı?

Bilal Yıldırım: Halim Bey, başkan herhalde 15 inde açacağım diyor en erken diye bir görüşte bulunmuştu. Resmi olarak şu zamanda açar diye bir tanım görmedim.

Halim Bulutoğlu: Bu konuda zaten valiliğe bir yazı gönderilecek su sporları kulüpleri tarafından. Çünkü o İçişleri Bakanlığı'nın kararıyla durdurulmuştu dernek faaliyetleri dolayısıyla su sporları kulüpleri herhangi bir dernek değil. Adada zaten çok sınırlı bir zaman dilimi içerisinde faaliyet gösteren yerler. Onun için su sporları faaliyetleri özel bir yazı ile talepte bulunacak.

Bilal Yıldırım: Halim Bey, bu Haziran ayı başından itibaren artık çok süratli bir biçimde göreceksiniz ki açılım başlamış olacak. Erken kabul etsek de geç kabul etsek de nihayetinde böyle bir karar verildi. 1 Haziran tarihi itibariyle normalleşme süreci başlayacak. Hani birisi açıkken diğeri kapalı olacak diye bir kavram yok. En etkin korunma yöntemi de artık aklımıza kazındı, maskemizi takacağız ellerimizi bol bol yıkayacağız. Adnan Bey demin güzel bir örnek verdi eğitim alacağız, daha iyi nasıl yapabileceğimizi göreceğiz. Bunların bir şekilde bayraklaşması veya ödüllendirilmesi yöntemi ile işte kurumsal kalitenin arttırılmasını göreceğiz. Kurumsal kalite tabii ki fiyata yansıtacak, fiyat da o işletmeciyi memnun edecek seviyeye çekilecek. Yani bu sene ile alakalı, ben aynı zamanda bir iktisatçiyim, en ağır etkilenen sektörlerin başında zaten bu sektör geliyor. Bu sektör, bu seneyi ayakta kalma veya zarardan kar senesi sayacak anladığım kadarıyla yani kardan zarar değil de artık ne kadar az zarar edebiliyorsa ona gayret etmeye çalışacak. Yani bu pandemi kimsenin öngördüğü, bildiği bir konu değil hala da bir fikrimiz yok. İşte Benan Hoca burada bu işin başındaki hocalardan bir tanesi, bir aşı yok, bir tedavi protokolü yok, her ülke kendine göre bir tedavi protokolü uyguluyor. Kaldı ki biz de bu tedavi protokolünü iyi uygulayan ülkelerden biriyiz ki hızlı hareket ediyoruz. Ama işte korkumuz şu; şimdi İran'da ikinci dalga başlıyor gibi bir hava var, Güney Kore'de ikinci dalga başlıyor gibi bir hava var. Yani bunların olmamasını sağlamamız lazım. Bunu nasıl sağlayabiliriz? Kurallara uyacağız başka hiçbir şekilde hareket edemeyiz açıkçası.

Özcan Biçer: Tekrar teşekkürler, Bilal Bey. O zaman bugünkü oturum için siz de uygun diyorsanız oturumu kapatalım. Çarşamba sabahı tekrar konuşalım. Bu hafta içinde bir toplantı daha yapalım istiyorum doğrusu. Biz İstanbul Turizm Platformu olarak checklist'leri oluşturmaya başlayalım. Hep birlikte değerlendirebileceğimiz bir norm sağlayalım. Genelgelerle ortaya konulan şey belli, Uluslararası sağlık kurullarından danışmanlık kurullarının çıkardığı normlarda belli, yeme-içme yerleri konaklama tesisleri için plajları da buna uygun hale getireceğiz. Dolayısıyla biz bu haftayı tüm bu konuştuklarımız ışığında tekrar ulaşım ile ilgili kısımda eksiklerimizi tamamlamak üzere emek koymak için harcayacağız. Biraz da kendi tarafımızda bu işletmelerin denetlenmesi ve kontrolü konusunda normlar nedir diye daha somut bir hale getireceğiz.

----: Süper bu ödev, önemli zaten ortaya bir sonuç çıkarmak istiyorsak bu checklist'leri çıkaralım ama İBB olarak biz destekleyelim ama Adalar Belediyesi yapsın. Fakat ortada somut bir sunucumuz olsun bununla denetledik diyelim.

----: Turizm sertifikasyon belgesi verecek olan firmaların checkin listeleri var 14 sayfalık bir liste onun içerisinde bize uygunlarını alıp böyle bir liste oluşturulabiliriz.

Özcan Biçer: Var, onları biz zaten tarıyoruz. Yabancı manşetli olan var, yerli var bir iki tane onların dışında bir grup geldi bize yurtdışından yine Almanlar mesela bu konuda çok iyi çalışıyorlar gibi

görünüyor. Onlarla da görüşüyoruz, onların normları biraz daha farklı. Alman otelciler şöyle yapmış; Alman devletin koyduğu standardizasyonu beğenmemişler, yetersiz bulmuşlar biz bunları uygularsak korona virüs tekrar hortlayabilir ve biz bunun bir parçası olmak istemiyoruz diye ayrıca bir çalışma yaptırmışlar. Ben o çalışmayı takip ediyorum. Bu hafta onunla ilgili veri gelecek onu da sizinle paylaşacağım.

Bilal Yıldırım: Özcan Hocam bir şey daha önerebilir miyim? Lütfen adalardaki bütün arkadaşları bu sürece dahil edelim yani hazırladık verdik olmasın. Biz bunu hep beraber hazırlayalım bu tabana böyle indirgenmiş olsun. Hepimizin aklında yeri olsun. Sağlık Daire Başkanlığı olarak hemen görev aldık, biz elimizdeki dataları kendi danışma kurulu toplantı notlarımızı açacağız ve hemen size iletacağız. Fakat ne olur adalardaki işletmeciler arkadaşlar şimdi bizim yazdığımız teorinin dışında olmasın. Onlarda bazı şeyler bazı lokasyonlara uymayabilir, arkadaşlar da bu sistemin içinde olsun ki düzeltmek istediklerini bize ifade etsinler, böylece ham sonucu gerçek sonuca dönüştürelim.

---: Özcan Bey zamandan kazanmak için şöyle bir yöntem izleyebilir miyiz? Siz checklisti hazırlayacaksınız ama adanın envanterini çıkartmak için bunu beklemeye gerek yok. Belki vardır bile yani kaç restoran var, kaç metrekare, kaç kişi çalışıyor, kaç masası var yani böyle bir doküman elimizde olsa sizden gelen checklist ile masa üzerinde bile kısaca alınacak önlemler belirlenebilir, sonrada yerinde nasıl uygulanacağı kestirilebilir.

Özcan Bıçer: Bunu Adalar Belediyesi'yle konuşayım, onlar bu çalışmaya katkı verebilirler mi olmazsa Halim Abi biz bunu kendi içimizde yapabilir miyiz?

Halim Bulutoğlu: Adalar Belediyesi yapmalı bunu yani biz onlardan talep etmeliyiz.

Özcan Bıçer: Tamam ben adalarla konuşayım o zaman.

---: Daha önce talep attık ama bir şey alamadık.

Özcan Bıçer: Bir daha deneyeceğiz vazgeçmeyeceğiz.

Halim Bulutoğlu: Elimizde var ama elimizdekiler şey değil, kağıt üzerinde. Halbuki onlar ruhsat verirken zaten almaları gerek bir takım kayıtlar var. Kapasitesi var, masa sayısı var hepsi belli yani orada.

Özcan Bıçer: Bir konuşayım onlarla bakalım ne diyecekler. Uygun buluyorsanız oturumu kapatalım bugünlük. Vakit ayırdığınız, emek koyduğunuz için çok teşekkür ederim. Hoşçakalın.